



List Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona

Lovac

Broj 50

Tuzla, juni/lipanj 2011

Cijena 1,00 KM

Teme ovog broja:

Predstavnici SLD TK kod federalnog i kantonalnog ministra

Godišnja skupština SLD TK

Operativni kalendar aktivnosti u lovištima TK za 2011/2012 godinu

LIST 2011 CAC BiH Tuzla 2011



Lovac

List Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Izlazi tromjesečno

Izdavač:

Predsjedništvo Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Za izdavača:

Faruk Huskanović,
predsjednik Predsjedništva
SLD TK

Redakcija lista "Lovac":

Faruk Huskanović,
Mensur Alić (Tuzla),
Šerif Bečić (Banovići),
Samir Brkić (Živinice),
Ramo Memić (Sapna),
Irfan Muftić (Gračanica),
Edin Zaimović (Rahić - Brčko)
Samed Mehmedović (Srebrenik)
Esad Hanić (Gradačac),
Dževad Mehić (Teočak),
Hariz Salihović (Kladanj),
Džemal Jukan (Gračanica),
Mensudin Tokanović (Lukavac),
Sulejman Hadžić (Doboj-Istok),
Rasim Omerović (Kalesija) i
Faruk Mehanović (Čelić).

Glavni i odgovorni urednik:

Faruk Huskanović, dipl. pravnik

Urednik i lektor:

Prof. Mirzet Ibrišimović

Stručni saradnik:

Jasmin Bećirović, profesor

Fotoliti:

B Concept Sarajevo

Priprema i štampa:

"Mikroštampa" Tuzla

Za štampariju:

Šaban Cipurković

Adresa Redakcije "Lovac"

Tuzla, Džindić mahala 13.
Tel./fax: 035/277-525

Račun kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla
132-100-03092192-27

*Na osnovu mišljenja Ministarstva
za obrazovanje, nauku, kulturu, sport
i informisanje Vlade TK broj
10/1-452-25-2/98 od 28. 08. 1998. god.,
list „Lovac“ oslobođen je dijela
poreza na promet*

Federalni ministar dao podršku opstojnosti SLD TK

Dvadesetčetvrtog maja ove godine, delegaciju Saveza lovačkih društava TK, u sastavu Faruk Huskanović - predsjednik SLD TK, Mensur Alić - dopredsjednik SLD TK i Enver Mehmedović - delegat u Skupštini SLD TK, primio je Jerko Ivanković-Lijanović, ministar Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Tema ove radne posjete je bila: Predstavljanje SLD TK i načini razrješenja aktuelne problematike u vezi s dodjelom lovišta na korištenje, kao i mogućnosti prevazilaženja statusnih problema SLD TK. Predstavnicima SLD TK su ukazali na trenutačno stanje vezano za gospodarenje lovištima, zatraživši da u pogledu gospodarenja lovištima svakako bude obuhvaćen i SLD TK. Na sastanku je dogovoreno da se u što skorije vrijeme zakaže sastanak s predstavnicima sva tri lovačka saveza u Federaciji BiH s ciljem pronalaženja najboljih načina međusobne saradnje, te poboljšanja načina gospodarenja lovištima na prostoru Federacije BiH. Na sastanku je razgovarano i o drugim aktivnostima i projektima Saveza LD TK, a na kraju je ministar je dao punu podršku opstojnosti, legalitetu i radu SLD TK.

Jasmin Bećirović
Sekretar SLD TK

S kantonalnim ministrom o dodjeli lovišta članicama SLD TK

Dvadesetsedmog maja ove godine, predstavnici Saveza lovačkih društava TK, Faruk Huskanović - predsjednik SLD TK, Mensur Alić - dopredsjednik SLD TK, Enver Mehmedović - delegat u Skupštini SLD TK i Samed Mehmedović - član Savjeta za lovstvo SLD TK, boravili su u radnoj posjeti kod Imšira Škahića, kantonalnog ministra poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Tema sastanka je bila: Implementacija novog Zakona o lovstvu, procedura u vezi s ustanovljavanjem lovišta na području Tuzlanskog kantona i dodjela lovišta na korištenje članicama Saveza lovačkih društava TK. Nakon razmijenjenih informacija u vezi s ovom problematikom, jednoglasno je zaključeno da se postupak oko odobravanja godišnjih planova gazdovanja lovištima okonča do 31. maja kako bi korisnici lovišta mogli nesmetano obavljati lov. Takođe, zaključeno je da se u naredna tričetiri mjeseca pripreme prijedlozi ustanovljavanja lovišta na području Tuzlanskog kantona tako da ti prijedlozi blagovremeno budu uvršteni u dnevni red Skupštine TK, početkom druge polovine tekuće godine.

Jasmin Bećirović
Sekretar SLD TK



72. sjednica Predsjedništva SLD TK



U prostorijama LD „Tuzla“, 25. marta 2011. godine, održana je 72. sjednica Predsjedništva SLD TK. Sjednici je prisustvovalo 13 članova, predsjedavao je dipl. pravnik Faruk Huskanović, predsjednik SLD TK, a zapisnik je vodio Jasmin Bećirović, sekretar SLD TK. Dnevni red sjednice je imao pet tačaka.

Nakon što su razmatrani izvještaji i planovi Predsjedništva SLD TK, Savjeta za lovstvo, Savjeta za kinologiju i Komisije za lovno streljaštvo za 2010., odnosno 2011. godinu, Predsjedništvo je donijelo Odluku da se upute Skupštini SLD TK na razmatranje i usvajanje. Isto tako, odlučeno je da se Skupštini na usvajanje uputi i ispravljeni i doradjeni Izvještaj o finansijskom poslovanju SLD TK za 2010. godinu, kao i Plan prihoda i rashoda za 2011. godinu.

Donesene su i odluke u vezi s pripremama za održavanje obuke i načina polaganja ispita za članove Komisije za ocjenjivanje lovačkih trofeja, potom odluke o priručnicima za lovce pripravnike. Za 9. Lukavački inostrani sajam turizma, lova i ribolova (LIST 2011), odlučeno je da se za Okrugli sto obradi tema: Zakon o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije TK i njegova implementacija, s osvrtom na neke probleme u vezi sa zamjenom oružnog lista. Predsjedništvo je usvojilo i Operativni kalendar aktivnosti u lovištima TK za lovnu 2011./2012. godinu. U skladu s Pravilnikom o dodjeli

priznanja i odlikovanja SLD TK, u svrhu zasluga i u cilju stimuliranja razvoja i afirmacije lovstva i drugih aktivnosti koje su od općeg interesa za lovstvo, na prijedlog članica Saveza i Komisije za priznanja i odlikovanja, Predsjedništvo SLD TK je donijelo Odluku da se u okviru lovačkih društava dodijele priznanja i odlikovanja:

LD „TOPLICA“ ŽIVINICE

Bronzana značka: Ahmedović Dževad, Korajac Sead, Pepić Fahrudin, Muratović Zijad, Husejnović Latif, Halilović Refik, Salihović Salih, Alić Hamzaliya, Smajlović Hasan, Đerzić Mujo, Mazić Sead, Džankić Damir, Selimović Safet, Bajrić Bajro, Hamzić Fahir i Hasanović Rašid.

Srebrna značka: Nukić Sakib, Akšamović Enver, Kolčaković Suljo, Džihanović Ramiz, Divković Pero, Mazić Hajrudin, Musić Ejub, Pekmić Sead i Sofić Alija.

Zlatna značka: Siočić Hazim, Mujčinović Ibrahim, Žabić Mehmed, Bedić Osmo, Hajdarbegović Nesib, Podgorčević Šefik, Mujanović Huso i Nukić Kasim.

Počasni član: Hajdarbegović Ferid, Omazić Ahmet, Hodžić Kasim, Džamkić Zeir, Jusić Salih i Hodžić Enver.

Lovačka plaketa: Kamenjaković Nusret, Mahmutbegović Rahman, Lovačka sekcija „Dubrave“, Lovačka sekcija „Đurdevik“, Delić Aljo-sekretar LD „Toplica“ Živinice.

Jasmin Bećirović
Sekretar SLD TK



Godišnja Skupština SLD TK

U prostorijama Lovačkog društva „Tuzla“, 21. aprila 2011. godine, održana je redovna, godišnja Skupština SLD TK. Skupštini je prisustvovalo 25 delegata, predsjedavao je dipl. pravnik Faruk Huskanović, predsjednik SLD TK, a zapisnik je vodio Jasmin Bećirović sekretar SLD TK.



Dnevni red sjednice je imao šest tačaka. Izvještaji o radu Predsjedništva SLD TK, Savjeta za lovstvo, Savjeta za lovnu kinologiju, Komisije za streljaštvo i organa Saveza za 2010. godinu, kao i Plan rada za 2011. godinu, jednoglasno su usvojeni. Senad Selimbašić je istakao da su i ove godine lovni inspektori Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva FBiH bili zadovoljni izvršenom kontrolom provedbe, odnosno implementacije Zakona o lovstvu FBiH i podzakonskih akata, te da se ubrzano radi na pripremi tačke dnevnog reda Skupštine TK u vezi s dodjelom i određivanjem granica lovišta Tuzlanskog kantona.

Delegati Skupštine su zaključili da će uputiti dopis domovima zdravlja u vezi s obavljanjem ljekarskih pregleda za lovce uz mogućnost dislociranja komisije u pojedine općine, a u cilju smanjenja troškova s obzirom na ekonomski status lovaca.

Razmatran je i usvojen Izvještaj o materijalno-finansijskom poslovanju SLD TK za 2010. godinu. Istaknuto je da je Savez u

izvještajnom periodu namjenski i pravilno poslovao. Razmatran je i usvojen Plan prihoda i rashoda za 2011. godinu.

Razmatran je i usvojen prijedlog Odluke o visini doprinosa u članstvo SLD TK za 2011. godinu, tako da visina participacije iznosi 10 KM po lovcu. Ovom Odlukom se od participacije oslobađaju počasni članovi, s tim da su društva dužna uplatiti naknadu na ime lovačkog lista LOVAC, godišnje ukupno 4 KM



po počasnom članu.

Na kraju su delegati Skupštine razmatrali dopis koji je uputio SLO BiH članicama SLD TK, a koji se odnosi na održavanje predstojeće Skupštine SLO BiH. Nakon konstruktivnih diskusija Faruka Huskanovića, Mensura Alića, Senada Selimbašića, Mensudina Tokanovića, Ismeta Arapčića, usvojen je jedinstven Zaključak da se na adresu SLO BiH uputi dopis u kojem će se jednom potvrditi principijelan stav SLD TK u vezi s mogućom integracijom SLD TK u SLO BiH, uz napomenu da je dosadašnji način pokušaja i nametanja uslova integracije SLO BiH neprihvatljiv, s obzirom da je SLD TK legalan, registrovan u Ministarstvu pravde TK na osnovu svih pozitivnih propisa koji regulišu ovu oblast.

Jasmin Bećirović
Sekretar SLD TK

PRAVILNIK

O OBRASCU, SADRŽAJU, NAČINU I POSTUPKU IZDAVANJA POTVRDA I TROFEJNOG LISTA ZA TROFEJE ODSTRIJELJENE DIVLJAČI

Na osnovu Zakona o lovstvu („Službene novine Federacije BiH“, broj 4/06.), federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva donio je Pravilnik o obrascu, sadržaju, načinu i postupku izdavanja potvrda i trofejnog lista za trofeje odstrijeljene divljači, radi čega LOVAC citira bitnosti iz ovog Pravilnika.

Ovim Pravilnikom se propisuje obrazac, sadržaj, način i postupak izdavanja potvrda i trofejnog lista za trofeje odstrijeljene divljači u lovištima.

Trofejni list je isprava o porijeklu, vlasništvu i ocjeni trofeja odstrijeljene divljači navedene u članu 64. Zakona o lovstvu, koju izdaje korisnik lovišta.

Vrijednost trofeja, sukladno članu 65. Zakona o lovstvu, utvrđuje povjerenstvo na osnovu standarda propisanih od strane Međunarodnog savjeta za lovstvo i očuvanje divljači (CIC).

Povjerenstvo formira korisnik lovišta od osoba koje imaju položen ispit za ocjenjivanje lovačkih trofeja.

• Obrazac trofejnog lista je formata 10 x 15 cm. Trofejni list se tiska na bezdrvnom kartonu B-1, 250 g/m², bijele boje, i ima dvije ili četiri stranice na koje se unosi sljedeći sadržaj: okvir prve i zadnje stranice trofejnog lista je u formi stiliziranih hrastovih grančica, tamnozeleno boje. Na prvju i zadnju stranici trofejnog lista nalazi se stilizirani crtež glave ili cijele figure određene vrste divljači, tamnozeleno boje, kao pozadina;

• na lijevoj stranici u sredini gornjeg dijela prve stranice je natpis: „Bosna i Hercegovina“, a na desnoj stranici natpis: „Federacija Bosne i Hercegovine“, ispisano velikim slovima u fontu Bookman Old Style, veličina 8, tamnozelenom bojom i boldirano;

• na desnoj stranici se upisuje: „Korisnik lovišta i sjedište korisnika

lovišta“;

• na sredini se nalazi naslov: „TROFEJNI LIST“ ispisano velikim slovima u fontu Bookman Old Style, veličina 16, tamnozelenom bojom, boldirano s razmakom. „Za lovački trofej“ ispisano malim slovima u fontu Bookman Old Style, veličina 14, tamnozelenom bojom, boldirano. Domaći naziv određene vrste divljači ispisuje se velikim slovima u fontu Bookman Old Style, veličina 16, tamnozelenom bojom, boldirano s razmakom, a znanstveni naziv određene vrste divljači ispisuje se malim slovima u zagradi, u fontu Bookman Old Style, veličina 12, tamnozelenom bojom, boldirano, italic;

• na istoj stranici se upisuje: naziv lovišta i datum lova, ime i prezime lovca s naznakom mjesta i države stanovanja; ocjena ukupne vrijednosti trofeja u poenima (brojčano i slovima) ispisano malim slovima u fontu Bookman Old Style, veličina 12, tamnozelenom bojom, boldirano;

• na sljedećoj stranici – ili stranicama – u odgovarajuće tabele za ocjenu trofeja pojedine vrste unose se detaljni elementi mjerenja i ocjenjivanja, broj službenog registra, imena i potpisi članova povjerenstva, te potpis i pečat ovlaštene osobe u ime korisnika lovišta;

• na zadnjoj stranici je mjesto za opis lova, oznaku spola odstrijeljene divljači, mjesto za upis težine divljači i načina lova.

Korisnik lovišta vodi evidenciju o izdanim trofejnim listovima za svaku lovnu godinu, prema obrascima br. 1 i 2, koji su tiskani uz ovaj Pravilnik i čine njegov sastavni dio. Trofejni list se radi u dva istovjetna primjerka, od kojih se original predaje lovcu, a drugi ostaje u arhivi korisnika lovišta. Za trofeje koji su u kategoriji brončane, srebrne ili zlatne medalje, rade se fotokopije trofejnih listova i dostavljaju lovačkim savezima radi uvođenja u Banku podataka vrijednih trofeja.

Neke aktivnosti Lovačkog društva „Majeвица“ Srebrenik



Održana redovna godišnja Skupština

Krajem marta ove godine održana je redovna godišnja Skupština udruženja na kojoj su delegati raspravljali o Izvještaju o radu Predsjedništva za 2010. godinu i Planu rada za 2011. godinu, usvojili Finansijski izvještaj za 2010., Finansijski plan za 2011. godinu i usvojili Izvještaj Nadzornog odbora o kontroli poslovanja Udruženja u proteklom jednogodišnjem periodu. Raspravljalo se i o utvrđivanju visine članarine za 2011. godinu, kao i donošenju Odluke o priznanjima i odlikovanjima za najzaslužnije članove Društva. Skupština je donijela i Odluku o izdvajanju finansijskih sredstava za obezbjeđenje poslovnog prostora za rad Udruženja, kao i izdvajanju finansijskih sredstava za nabavku terenskog vozila za potrebe lovučarske službe. Takođe, Skupština je izvršila verifikaciju delegata Begunić Samira iz Revira IV, koji je delegiran u Skupštinu udruženja na upražnjeno mjesto zbog smrti Hasana Sarajlića. U Predsjedništvo udruženja, umjesto Hasana Sarajlića, izabran je Kešetović Mehmedalija. Na osnovu podnesenog i u diskusijama potvrđenog Izvještaja o radu Predsjedništva udruženja, kao i Izvještaja Nadzornog odbora o kontroli poslovanja udruženja, delegati su jednoglasno konstatovali da je Predsjedništvo u protekloj godini, domaćinskim odnosom prema imovini i racionalnim trošenjem, ostvarilo višak prihoda nad rashodima čime su pokazali da se odgovornim odnosom i u ovoj oblasti mogu ostvariti vrlo dobri rezultati koji će dati doprinos razvoju lovstva i turizma u cjelini.

Unos matičnog jata fazanske divljači

Lovište kojim gazduje lovačko društvo „Majeвица“ Srebrenik, u toku marta 2011. godine, obogaćeno je unosom matičnog jata fazanske divljači. Naime, izvršena je realizacija Projekta unosa



matičnog jata fazanske divljači od 300 komada, koji je podržan od strane resornog Ministarstva TK. Upuštanje u pripremljeno lovište izvršili su članovi lovačkih sekcija i revira po Planu unosa za 2010./11. godinu, a koji je usvojen na najvišim organima Udruženja. Stručni nadzor i podrška su obezbijedeni od strane lovučarske službe sa lovučarima Fazlić Nedžadom, Bečić Mahmutom i Joldić Feridom.

Lovačka kuća na lokalitetu Suha česma

Na prostoru Revira I, lokalitet Suha česma, malobrojni članovi Sekcije „Straža“, u posljednjih nekoliko godina izgradili su i u potpunosti opremili lovačku kuću s nastrešnicom. Lokalitet Suha česma jedan je od najljepših predjela na Majevisi, s bogatim izvoristom pitke vode, bogatom florom i faunom i uređenim prilaznim putevima i stazama. Prisustvo lovaca na ovom području, a naročito aktivnosti članova Sekcije „Straža“, garant su očuvanja prirodnih ljepota i ovog lokaliteta na predivnoj Majevisi. Ovi lovci su izgradili na širem prostoru nekoliko lovno-tehničkih i lovno-uzgojnih objekata koji služe svojoj svrsi i primjer su odgovornog odnosa lovca prema obavezama u Društvu i prema prirodi.



Održano tradicionalno lovačko veče

Lovačko društvo „Majeвица“ Srebrenik, na kraju svake lovne godine, tradicionalno organizuje lovačko veče, koje je prilika za druženje lovaca srebreničkog kraja, područja Tuzlanskog kantona i cijele Bosne i Hercegovine. Tako je bilo i ove godine kada je 26. marta, u lijepom objektu Motela „Evropa“ u Srebreniku, organizovano druženje lovaca i drugih ljubitelja prirode, uz bogat kulturno-zabavni program. Zabavom i igrom sve do jutarnjih sati, članovi Udruženja sa gostima iz drugih udruženja



sa područja BiH, obilježili su završetak uspješne lovne godine i proslavili pobjedu fudbalske reprezentacije BiH nad Rumunijom čiji su direktan prenos pratili putem kino projektora. Lovačko veče je obilježila i bogata tombola, čiji je nagradni fond iznosio preko 3.000 KM. Najviše sreće su imali članovi Revira V koji su dobili sedam nagrada. Treba napomenuti da su najveći donatori za nagradni fond tombole bili ugledni srebrenički privrednici i preduzeća, kao i članovi Društva, među kojima treba istaći Šehrić Midhata, Džanić Rizaha i Osmić Admira, dok je najveće aktivnosti oko prikupljanja donacija imao Asim Mujezinović.

Samed Mehmedović

AKTIVNOSTI



Lovačko društvo „Vjetrenik-Šibošnica“ Čelić

Lov sa prijateljima iz Palanke i Ogradenovca

Tokom posljednjeg otvorenja lova na divlju svinju, lovci sekcije „Humci“ i „Vražići“- LD „Vjetrenik-Šibošnica“ Čelić, organizovali su lov na ovu atraktivnu divljač u dijelu lovišta Bjeljevina i Liješće, ali je sam lov bio u sjeni druženja sa dragim gostima, lovcima iz Palanke i Ogradenovca kod Brčkog. Dobro raspoložene lovce je vodio Muhamed Bošnjaković zv. Fukar, dok ih je na čeke rasporedio Hašim Mehačević. Iako je taj teren poznat po staništu i velikoj brojnosti divljih svinja, hajkači i kerovi nisu pronašli niti jednu divljač. Sreća nije bila na strani lovaca, ali niko nije bio posebno razočaran pa niti gosti Ismet Glođić, Hamid Cvolić, Arif Đonlić i ostali prijatelji. Na kraju lova, na zbornom mjestu, uz vatru i lovačku trpezu, nastavljeno je druženje uz dogovor da se uskoro okupe na istom mjestu i u još većem broju.

Hazim Mujkić

Lovačko društvo „Teočak“ Teočak

Sve sekcije sagradile čeke

Unutrašnju organizaciju LD „Teočak“ čini šest sekcija: „Sniježnica“, „Centar Teočak“, „Stari Teočak“, „Jasikovac“, „Husejnovići“ i „Bilalići“. Sve ove sekcije su u posljednjih šest godina, prema programima rada Društva, imale zadatak da izgrade po jednu visoku čekicu u lovištu gdje teritorijalno djeluju. Lovačka sekcija „Jasikovac“ je izgradila visoku čekicu na lokalitetu lovišta Štirac, Sekcija „Bilalići“ je to učinila u lovištu Greben, Sekcija „Husejnovići“ je sagradila visoku čekicu na lokalitetu Crne stijene, Sekcija „Centar Teočak“ je izgradila visoku čekicu na lokalitetu Prosjeka i Laze te je izgradila i prihvatilište za fazansku divljač i pomoćni objekt na lokalitetu Združene njive. Sekcija „Stari Teočak“ je sagradila visoku čekicu na lokalitetu Tursunovo brdo ali se je ona srušila zbog loših vremenskih uslova. Lovci



ove Sekcije namjeravaju sagraditi čekicu na drugom lokalitetu, a ponosni su na svoju lovačku kuću na lokalitetu Horića njiva. Sekcija „Sniježnica“ je sagradila visoku čekicu zatvorenog tipa na lokalitetu lovišta Osoje (na fotografiji). Članovi ove Sekcije su započeli izgradnju lovačke kuće (završena do potkrovlja) na lokalitetu Obršine-Sarići. Na kraju treba istaći da su lovci LD „Teočak“ izgradili i funkcionalan lovački dom u čijem sastavu je ugostiteljski prostor s kuhinjom, sobe za odmor i spavanje i kancelarije gdje se održavaju sastanci.

Enes Mujčinović
Sekretar LD „Teočak“



Lovačko društvo „Majeвица“ Srebrenik

Izgradena visoka čeka i hranilište za visoku divljač

U okviru realizacije godišnjeg Plana gazdovanja lovištem za 2011. godinu, lovci JD „Majeвица“ Srebrenik aktivno učestvuju i u izgradnji lovno-tehničkih i lovno-uzgojnih objekata. Tako su, ovih dana, uspješno okončali izgradnju visoke čeka na Majevidi i nekoliko hranilišta za srneću divljač. Neophodan materijal i radnu snagu oko pripreme i izgradnje visoke čeka i hranilišta donirali su lovci Herceg Edhem i Herceg Edin. Na fotografiji s lijeva na desno: Herceg Edin, Mujedinović Muris, Mujezinović Asim (sjede), Šehrić Midhat i Fazlić Nedžad, stoje: Dedić Sulejman, Bečić Mahmut, Herceg Edhem i Bajraktarević Nešet (čuče).

Samed Mehmedović



Lovačko društva „Srndać“ Gračanica

Uspješna realizacija planiranih aktivnosti

Teren (gater) za obuku lovačkih pasa

Lovačko društvo „Srndać“ Gračanica je okončalo projekt izgradnje savremenog terena za obuku, trening i takmičenje lovačkih pasa. Na 65.000 m² zemljišta, ograđenog čeličnim mrežama, unesena je srna, srndać, vepar, šestoro prasadi i suprasna krmača (na fotografiji). Na sredini terena se nalazi visoka zatvorena osmatračnica (na fotografiji), a izgrađeno je i nekoliko zatvorenih hranilica za srneću divljač. U toku su aktivnosti na legalizaciji ovog terena nakon čega će se teren zvanično otvoriti na veliku radost 545 lovaca Društva, ali i lovaca susjednih lovačkih društava koji će moći koristiti ovaj funkcionalan gater.



Proljetno prebrojavanje divljači

Krajem marta ove godine LD „Srndać“ je organizovalo i sproveo redovno proljetno prebrojavanje divljači u lovnim jedinicama Kruškov dol i Šamunica. U prebrojavanju je učestvovalo 258 lovaca (na fotografiji) iz svih 18 sekcija Društva, a obavljeno je metodom primjernih ploha i metodom transekata. U lovnoj jedinici Kruškov dol akcijom je rukovodio Džemal Jukan, predsjednik Društva, a u lovnoj jedinici Šamunica akcijom su rukovodili bivši i sadašnji lovovođa Društva, Amir Mujanović i Izet Šerbečić. I ovo proljetno prebrojavanje je pokazalo da se stalno povećava broj srneće divljači i divljih svinja. Međutim, stanje zečije divljači nije zadovoljavajuće, odnosno broj zečeva ili stagnira ili se veoma sporo povećava. Ipak, najviše zabrinjava neznatno povećanje fazanske divljači iako se svake godine unese matično jato od oko 600 fazana. Uzrok tome je slaba linija podivljavanja ove divljači, veliki broj predatora u lovištu i sve manja površina obradivog zemljišta



zasijanog strnim žitom što je najbolje zemljište za fazansku divljač. Društvo je odlučilo da započne realizaciju projekta izgradnje savremenog prihvatilišta za fazanske piliće, što će obezbijediti njihovo postepeno podivljavanje i adaptiranje u lovištu i što će sigurno omogućiti znatno povećanje fazanske divljači.

Prvo međusekcijsko takmičenje u gađanju glinenih golubova



Početkom aprila ove godine „Srndać“ Gračanica je organizovalo Prvo međusekcijsko takmičenje u gađanju glinenih golubova. Takmičenje je održano na obroncima planine Trebave, na platou Vis. Učestvovalo je 10 ekipa sa 50 lovaca koji su koristili lovačku sačmaricu od 12mm sa dva naboja. U ekipnom takmičenju prvo mjesto je osvojila ekipa LS „Gračanica I“, drugo mjesto je zauzela LS „Stjepan Polje“, a treća je bila ekipa LS „Lohinja-Pribava“. U pojedinačnom gađanju glinenih golubova prvo mjesto je osvojio Mehmed Mujkić iz LS „Stjepan Polje“, drugo mjesto je zauzeo Armin Jašarević iz LS „Gračanica I“ dok je treći bio Mirza Okanović iz LS „Doborovci“.

Pobjedničkim ekipama i pojedincima pobjednicima su uručene diplome i pehari. Na fotografijama su pobjednici u pojedinačnom gađanju i dobitnici pehara, diploma i zahvalnica. Donatori ovog takmičenja, kojima su uručene zahvalnice, bili su STR „Kum“ Dobož, SZR „Kim“ Gračanica, DOO „Plamingo“ Gračanica i DOO „Metaldom“ Gračanica. Zahvalnica za unapređivanje lovstva i lovnog streljaštva je uručena Arminu Jašareviću, glavnom organizatoru takmičenja. Po završetku Prvog međusekcijskog takmičenja u gađanju glinenih golubova, organizovan je zajednički ručak i prigodan kulturno-zabavni program.

Tajib Omerović
Sekretar LD „Srndać“ Gračanica



Lovačko društvo „Tuzla“ Tuzla

Dvije vrijedne donacije

Lovačka sekcija „Solana“, jedna od najmanjih po broju članova u LD „Tuzla“, može se sa zahvalnošću pohvaliti da je od Sinanović Čazima na poklon dobila plac s nedovršenim objektom, kao i plac od Pejić Branke. Prvi plac je u srcu lovišta, na lokalitetu Šljakište-Hudeč, upravo na mjestu gdje se lovci okupljaju u pauzi lovnog dana ili u pauzama poslije raznih akcija. S obzirom da Sekcija „Solana“ nema lovačku kuću, Sinanović se odlučio na ovaj poklon. Inače, njegova dva sina su među najboljim lovcima u Sekciji. Nedovršeni objekt je trebalo prilagoditi i dovršiti, a to su učinili lovci: Ivica, Karlo i Dragan Đurić, Asmir i Mirza Sinanović. Ivica je rukovodio i finansijski pomagao. Ista grupa lovaca je izgradila i drugi objekt-lovačku kolibu na drugom poklonjenom placu, na lokalitetu Klupe-Desetine. I ovaj objekt je napravljen sredstvima iskusnog i uzornog lovca Ivica Đurića.

Dragan Đurić



Lovačko društvo „Tuzla“ Tuzla

I podmladak u prebrojavanju divljači

Ni nepovoljni vremenski uslovi, hladnoća i snijeg, nisu spriječili lovce Revira IV da se odazovu zadatku iz programa aktivnosti LD „Tuzla“ koji se odnose na prebrojavanje divljači. Na zbornom mjestu u lovištu Čanići-Osoje okupilo se oko 150 lovaca iz sekcija „Dobrnja“, „Dragunja“ i „Šićki Brod“ (na fotografiji). Nakon uspješno obavljenog prebrojavanja nastavljeno je druženje uz zakusku da se pričom i pićem ugriju promrzli lovci. Ovom prilikom treba pohvaliti trojicu korisnih pomagača, tri dobra druga iz lovačkog podmlatka Društva – na fotografiji: Muhamed Kišić, Edi Kišić i Dragan Vareškić.



Husnija Kišić



8 Lovac Juni 2011

Lovačko društvo „Tuzla“ Tuzla

Unošenje fazana u lovište

U sklopu redovnih aktivnosti na obogaćivanju lovišta fazanskom divljači, LD „Tuzla“ je obezbijedilo i po sekcijama izvršilo raspodjelu odgovarajućeg broja fazana. Učešće su uzeli i vrijedni lovci Sekcije „Solina“: Halid, Galib, Esad, Ševal, Mulija, Mustafa, Mirzet i Elvis (na fotografiji) koji su prije prijema i puštanja fazana izvršili čišćenje terena od štetočina i grabljivaca. Grupa lovaca je u lovište pustila fazane i organizovala njihovu prehranu i čuvanje od grabljivaca prvih sedam dana nakon puštanja. Ova aktivnost je uspješno realizovana jer se jedan broj fazana adaptirao na stanište pa se i danas mogu vidjeti u širem rejonu gdje su pušteni.

Halid Petrovac



Lovačko društvo „Tuzla“ Tuzla

Proletne aktivnosti na unapređivanju lovstva

Vrijedni lovci Sekcije „Solina“-LD „Tuzla“, u okviru redovnih aktivnosti na unapređivanju lovstva, početkom maja ove godine, izvršili su raznošenje preostalih količina soli za divljač. Lovci Esad Jahić, Galib, Mustafa, Elvis i Halid Petrovac (na fotografiji), raznošenje soli (preostale iz zimskoe prihrane) obavili su na Majevidi, u rejonu Cerje-Kapljevac-Majur-Crna bara. Tom prilikom, u lovištu-rejon Cerja, adaptirali su izvorište zvano Tomina voda.

Halid Petrovac



Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac

Obavljeni redovni izbori



U martu ove godine su uspješno obavljeni redovni izbori za upravne organe i druge rukovodeće pozicije na nivou LD „Jelen“ Gradačac i njegovim lovačkim sekcijama, za mandat 2011.-2015. godina. Nakon izbora je konstituisana Skupština na kojoj je potvrđen mandat izabranim članovima Predsjedništva LD „Jelen“.

Na fotografiji su zajedno novi članovi Skupštine i Predsjedništva Društva. Od tri predložena kandidata za predsjednika Društva, odnosno predsjednika Predsjedništva Društva, izabran je Esad Hanić. Za ostale članove Predsjedništva su izabrani: Irfan Muftić, Senad Mehulić, Asif Gluhić, Asmir Kadić, Mujo Omić, Hajro Hodžić, Hasib Emić, Razim Biberkić, Fadil Dervišević, Miralem Ramić, Suad Močić, Safer Kurbašić, Izudin Udvinčić i Nedžad Avdičević. Na ostale funkcije su izabrani: Mustafa Subašić – sekretar, Miralem Ramić – potpredsjednik i Salih Lipovac – lovnik. Osim toga, izabrani su i članovi komisija, odnosno radnih tijela Predsjedništva LD „Jelen“.

Lovačko društvo „Tuzla“ Tuzla

Zajednički na šakala

Kako se u lovištima tuzlanskog i loparskog lovačkog društva pojavio šakal, ova dva društva su organizovali zajedničku akciju na uništavanju ove opasne i sve brojnije štetočine. Lovci iz Doknja, Pipera i Jablanice, na lokalitetu Voćnjak, ustrijelili su ženku šakala. Naime, ustrijelio ju je Goran Matanović koji se nalazi na fotografiji zajedno sa kolegama: Željko Pavlović, Šimo zv. Čaja i Anto zv. Toša. Nosioći akcije su bili Božo, Nešo, Cvjetan i Milivoje. Na kraju je LD „Lopare“ pripremlilo bogatu trpezu u lovačkom domu Vakuf za sve sudionike ove zajedničke akcije.

Milorad Gajić



Esad Hanić (na fotografiji), novoizabrani predsjednik Društva, poznati je donator i uspješan privrednik, odnosno direktor trgovine na veliko i malo „Hanić“ eksport-import Ormanica Gradačac. Odmah po obavljenim izborima novi predsjednik je donirao sredstva za renoviranje klupskih, odnosno lovačkih prostorija Društva, a organizovao je i izgradnju prihvatilišta za fazansku divljač na zemljištu koje je LD „Jelen“ Gradačac kupilo za vlastite potrebe, za vrijeme prethodnog mandata v.d. predsjednika – Irfana Muftića.

Fahrudin Gromić



Lovačko društvo „Spreča“ Kalesija

Mehina čeka simbol uspješnog lova

Na godišnjoj Skupštini LD „Spreča“ Kalesija usvojeni su svi izvještaji o radu Društva i njegovih radnih tijela, kao i Plan gazdovanja lovištem. Društvo je poslovalo domaćinski, ostvareni su znatni prihodi tako da će i u narednom periodu ulaganje u razvoj lovstva, odnosno u lovište, biti prioritet. Predsjedavajući Skupštine, Rasim Omerović, pohvalio je rad svih sekcija, a ono što bi moglo da bude simbol dobrih rezultata, bolje reći realnih nadanja da će i ovogodišnja sezona lova na srndaća biti uspješna, može biti Mehina čeka, odnosno nesvakidašnje uspješan lov u lovištu Zulića kosa. Naime, lovac Meho Barušić iz Sarača, 7. avgusta



prošle godine, odstrijelio je srndaća „šesterca“, a sutradan, na istoj čeki, opet je prvim hicem odstrijelio još jednog srndaća sličnog kvaliteta. Srećna čeka je po Mehi (na fotografiji čuči s desna) dobila ime, a za nadati se je da će Mehina vještina i sreća pratiti sve lovce Društva i ove godine.

Ahmet Beširović
Jasmin Bećirović

Deveti Lukavački inostrani sajam

LIS



U Lukavcu je od 5. do 7. maja 2011. godine održan 9. Lukavački inostrani sajam turizma, lova i ribolova (LIST 2011), jedini specijalizirani sajam turizma u Federaciji Bosne i Hercegovine, u organizaciji „Nuhanović“ d.o.o. i pod generalnim pokroviteljstvom Ministarstva okoliša i turizma FBiH, a zemlja partner je Crna Gora. „Sudjelovanje na ovakvom sajmu kvalitetna je osnova za sticanje novih kontakata i razmjenu novih ideja, kao i za globalni pristup turističkom tržištu i ciljanom marketingu prema domaćim turističkim destinacijama. Cilj nam je promovirati bh. turistički potencijal i afirmirati autentičnost i autohtonost domaćih turističkih proizvoda. Turistička ponuda je utemeljena na prirodnim ljepotama, lovnom i eko-etno turizmu i bogatstvu tradicijskih i kulturoloških različitosti“, izjavio je Izet Nuhanović, direktor Lukavačkog sajma.



Na oko 2.000 m² zatvorenog i 1.000 m² otvorenog sajamskog prostora u velikoj lukavačkoj sportskoj dvorani, oko 11.500 posjetilaca je imalo priliku vidjeti široku ponudu 123 izlagača iz BiH, Hrvatske, Srbije, Slovenije, Crne Gore, Turske, Albanije, Mađarske, Bugarske, Njemačke, Italije, Makedonije, Indonezije, Indije. Lukavački sajam je objedinio cjelokupnu turističku ponudu TK i BiH: Lovni turizam, eko-etno turizam, Gastro kup-Turizam plus, planinski, avanturistički, vjerski, banjski turizam, dakle raznolik kulturno-zabavni program kao sastavni dio turističke ponude i potražnje, opreme za lov i ribolov, ponude sportske i ugostiteljske opreme, oružja i municije uz svo bogatstvo mirisa i okusa tradicionalne bosanskohercegovačke kuhinje. Na ovogodišnjem sajmu svoju ponudu su predstavili turističke agencije, restorani, hoteli, udruženja zdrave hrane, Asocijacija organskih proizvođača, lovačka udruženja, samostalne zanatske radnje, proizvođači meda, mliječnih proizvoda te proizvođači rukotvorina. Prisutan je bio i Savez lovačkih društava TK sa svojim potencijalima i eksponatima. U

tri dana bogatih sajamskih manifestacija organizovane su razne edukacijske promocije, savjetovanja, okrugli stolovi, regionalna konferencija organsko-ekoloških proizvođača, takmičenje u gađanju glinenih golubova i sportskih ribolovaca, smotra lovačkih pasa, kajakaška utrka, takmičenje u pripremi mesa u kotliću...

Savez lovačkih organizacija Tuzlanskog kantona je u okviru Sajma organizovao OKRUGLI STO na temu: Zakon o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije TK i njegova implementacija, s osvrtom na neke probleme u vezi sa zamjenom oružnog lista.



Mensudin Tokanović, predsjednik LD „Svatovac“ Lukavac je poželio dobrodošlicu prisutnima, a okruglim stolom je predsjedavao Faruk Huskanović, predsjednik SLD TK.

Gost i predavač na temu Zakon o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije TK, bio je Hajrudin Imširović, sekretar MUP-a TK.

Nakon uvodnog izlaganja Hajrudina Imširovića u kojem su svim prisutnim još jednom potvrdane intencije zakonodavca, prednosti u vezi s donošenjem ovakvog Zakona i sl., uslijedila su pitanja a nakon toga i odgovori. Nakon svega, jednoglasno su usvojeni sljedeći zaključci:

- S obzirom da je do sada zamijenjeno oko 20% oružnih listova te da će, ako se nastavi ovim intenzitetom, sigurno ostati veliki broj nosilaca vatrenog oružja a samim tim lovaca, koji neće uspjeti izvršiti zamjenu oružnog lista do kraja tekuće godine, predlaže se da se rok prolongira, odnosno da se izmijeni član 59. na način da se utvrdi novi rok za zamjenu oružnih listova do kraja 2012. godine.

- Kako je evidentno da u pojedinim lovačkim udruženjima na području FBiH ima zloupotreba u vezi s izdavanjem potvrda o položenim lovačkim ispitima, predlaže se da se izmijeni i dopuni član 9. stav 1. tačka 4., tako da isti treba da glasi "(4) Odobrenje za nabavljanje lovačkog oružja i municije može se izdati samo licu koje je položilo lovački ispit i član je lovačke organizacije koja

ajam turizma, lova i ribolova T 2011

gazduje lovištem, odnosno koja ima odobrenja nadležnog organa za gazodvanjem lovištem”.

- Imajući u vidu činjenicu da su takse izjednačene kako kod prve registracije tako i kod svih drugih preregistracija,



a u cilju smanjenja troškova koji su na ovaj način nastali i nisu predviđeni, predlaže se da se izvrši smanjenje taksa prilikom zamjene oružnog lista u odnosu na prvu registraciju, a naročito da se ima u vidu činjenica u vezi s doprinosom lovaca i njihovog oružja u proteklom odbrambeno-oslobodilačkom ratu.



- Isto tako, u cilju izbjegavanja troškova pribavljanja ljekarskog uvjerenja, predlaže se pojednostavljivanje postupka, tako da se ljekarska uvjerenja mogu pribaviti u svakoj od postojećih medicinskih ustanova, naravno koja je unaprijed organizovana i dogovorena na nivou domova zdravlja.

- Ovi zaključci će se uputiti MUP-u TK, radi izmjena i dopuna Zakona o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije TK („Sl. novine TK”, broj 11/08.)

Jasmin Bećirović

Seminar za obuku ocjenjivača za obradu, ocjenjivanje i održavanje lovačkih trofeja

Na nivou Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona započeo je seminar za obuku ocjenjivača za obradu, ocjenjivanje i održavanje lovačkih trofeja. Prijavljena su 54 kandidata iz gotovo svih članica

Saveza LD TK koji su s obukom započeli 23. aprila i 14. maja i koji će na kraju seminara polagati stručni ispit.



Lov na srndaća

Srndać se najčešće lovi dočekom na livadama na koje pred večer ili u rano jutro dolazi na pašu, ali je lov šuljanjem i vabljenjem mnogo atraktivniji

Lov šuljanjem

Odstrel srndaća šuljanjem, odnosno prikradanjem ili vrebanjem - Pirich, način je lova koji podrazmijeva posljednji čin cjelokupne procedure prilikom koje je jako važno poznavanje bioloških potreba tih plemenitih životinja, njihovog načina života i navika. Prije svega nužno je poznavati svaku srnu „ponaosob“, a to se može postići tek nakon dugih mjeseci posmatranja. Uz to se mora znati i vrednovati svako od tih grla te prepoznati slabog ili bolesnog srndaća. To je težak zadatak pošto se zna da stupanj razvoja rogova nije nužno povezan s genetskim potencijalom mladog srndaća, niti ima veze sa njegovom starošću, već može varirati iz godine u godinu zbog cijelog niza vanjskih faktora.

Pirsch je vrlo diskretan individualni način lova, kojem je cilj zavarati i najoprezniju životinju. Mladi srndać, ne samo da dobro čuje i razlikuje mirise, već je sposoban uočiti i najmanji pokret na velikoj udaljenosti. Bit ovakvog lova je tiho prelaženje lovačkih staza i šumskih puteljaka. Lovac često zastajkuje i pokriva se biljem među biljem i raslinjem da bi promotrio okolinu uz pomoć jakog dvogleda. U potrazi je za pogodnim dijelovima šume: livade, rubovi šume koji su okruženi poljima, mlado rastinje. Osim toga, mora paziti da se kreće uz vjetar, koristeći što više može konfiguraciju tla i rastinje ne bi li prikrio svoje prisustvo. Na najmanji znak uznemirenosti srndaća, lovac mora neko vrijeme ostati nepokretan kako bi se srndać ponovo opustio. Lovac ne smije nastaviti s potragom za srndaćem koji

je naglo uzdigo glavu te jednako tako brzo uronuo natrag glavom u raslinje, jer se radi o lukavstvu mladog srndaća. Pravit će se da mirno pase, ali će ispod oka pažljivo posmatrati okolinu. Lovac nastavlja potragu tek kada je siguran da divljač više nije na oprezu. Preporučuje se odjeća neutralnih tonova koja omogućava diskretno kretanje kroz gusto rastinje. Tome pogoduju samo pojedini materijali (vuna, samt). Nepromoćive jakne jako šušte u dodiru s trnjem te ih se ne preporučuje. Što se tiče obuće najbolje su cipele s mekanom gumenom potplatom koje lovcu omogućuju da osjeti konfiguraciju terena te osjeti i eventualne grančice koje se nađu na putu. Odstrel odabrane divljači se vrši s umjerene udaljenosti, tj. sa manje od 150 metara.

Lov vabljenjem

Lov srndaća metodom vabljenja primjenjuje se pretežno u vrijeme parenja. Na našim prostorima parenje srneće dovlači obično počinje polovinom jula a završava polovinom avgusta, što znači da je priroda lovcima podarila približno mjesec dana uživanja u ovom izazovnoj metodi lova za okušavanje vještine. Za lov vabljenjem je veoma bitno dobro poznavanje terena što iziskuje prethodno posmatranje i obilaženje terena te pronalazak pravih mjesta za vabljenje divljači. Obično se, ukoliko se zna da se na određenom području nalazi divljač koja se namjerava odstrijeliti (srndaći su obično vjerni svom staništu i rijetko migriraju osim u zadnjoj polovini parenja u potrazi za novim



ženkama), pripremaju dva mjesta za vabljenje u tom terenu. Dva mjesta iz razloga što je prilikom vabljenja veoma bitno pažnju obratiti na smijer vjetra tako da se mjesto sa kojeg se vabi obično bira neposredno prije lova ustanovivši pravac vjetra, dakle bira se ono mjesto gdje vjetar dolazi iz pravca iz kojeg očekujemo divljač (od divljači prema nama a ne obrnuto). Obično su starija grla srneće divljači veoma osjetljiva tako da i pri najmanjem ljudskom mirisu donesenim vjetrom vabljenje može biti uzaludno.

Što se tiče vremena u kojem se vabi po statistikama vođenim u njemačkim revirima za 30 godina iskustva lova vabljenjem, najefikasnije vrijeme je od svitanja pa do 9 sati, nakon čega slijedi period od 18 do mraka a onda period od 14 do 18 sati i na kraju period od 9 do 14 sati. Naravno ovo su iskustva dok stanje u prirodi može biti potpuno drugačije zbog čega lov vabljenjem i jeste nepredvidiva disciplina lova na srndaće.

Što se tiče vremenskih uslova najbolje za vabljenje su se pokazali sunčani dani bez vjetra jer zbog svih ostalih zvukova (kiša, vjetar) zvuk vabilice ili piska slabo dopire do divljači.

Za vabljenje srneće divljači se koriste razne vabilice pa tako oni velemajstori umiju da dovabe srndaća i na list ili travu a ponuda na tržištu lovačke opreme obiluje vabilicama za srneću divljač. Vabilice koje su dostupne na tržištu variraju pa tako imamo od drvenih, plastičnih pa do onih s gumenim jastučićem. U biti sve vabilice za srndaća su napravljene da imitiraju zvuk koji treba da privuče jedinku, tako da vabilice mogu imitirati jedan zvuk ili se mogu podešavati tako da sa jednim „instrumentom“ možemo imitirati razne zvukove (srna, lane .. itd.). Bitno je spomenuti da se vabljenje prethodno vježba i ne preporučuje se vježbanje na terenu nego kod kuće jer samo onaj koji svoj „instrument“ dobro poznaje i s njim zna pravilno da rukuje može da postigne željene rezultate.

O načinu na koji se vabi literatura i iskustva govore da razlikujemo 3 različita perioda u vrijeme parenja, a to su početak parenja, vrhunac parenja i završni dio parenja. U početku parenja srndaći tek traže svoje izabranice pa se najbolji rezultati postižu imitirajući zvuk mlade ili stare srne koja javlja svoje prisustvo u tom dijelu lovišta. Zvuk vabljenja se sastoji od 3 do 5 tonova iste frekvencije srednje dužine s pauzom između svakog tona u trajanju 2-4 sekunde (fi-ij -- fi-ij -- fi-ij -- fi-ij -- fi-ij). U vrhuncu parenja obično je srndać već uz srnu i ne miče se od nje, a to znači da ako dovabimo srnu onda će ona dovesti i svog voljenog sa sobom. To ćemo postići tako što se imitira zvuk laneta ili zvuk laneta u opasnosti. Zvuk laneta je dosta viši po tonu nego zvuk srne (fii -- fii -- fii -- fii -- fii).

Na kraju parenja obično su sve srne oparene a srndaći već izmoreni od parenja pa je odziv na vabilicu nešto sporiji, a postiže se obično imitirajući prvo zvuk prisustva srne u dvije serije, a nakon toga, ako se ne pojavi srndać, imitira se srna koja je gonjena od srndaća kako bi se teritorijalni srndać napravio ljubomornim i animirao da se pojavi na mjestu vabljenja.

Edin Herceg

PLANIRANJE SRNEĆE DIVLJAČI U LOVIŠTU

Višak srna utiče na smanjenje broja trofejno jakih srndaća

Planiranje srneće divljači je temelj gospodarenja lovištem. Ono se temelji na bazi matičnoga brojnog stanja, koje se utvrđuje prebrojavanjem srneće divljači svake godine, uz sveobuhvatne i stručne pripreme. Vrlo bitan element je i bonitet lovišta, koji je određen na temelju mogućnosti lovišta u odnosu na životne zahtjeve određene vrste divljači i koji predstavlja kvalitetu lovišta, odnosno staništa divljači. Njega obično prati određeni koeficijent prirasta. Na temelju utvrđenoga boniteta i površine izražava se kapacitet lovišta za svaku vrstu divljači. On predstavlja optimalan broj divljači koja na tom prostoru ima sve potrebne uvjete za razvoj i reprodukciju. Pod pojmom matično stanje podrazumijeva se zapravo matični fond, odnosno broj divljači koji svake godine preostane poslije lova i svih zimskih gubitaka, a koji utvrđujemo proljetnim prebrojavanjem. U uzgojnim planiranjima, za matični fond uzima se ono brojno stanje koje se ustanovljava početkom marta i to je temelj daljnjega prirasta s kojim se računa u budućnosti. Temeljni elementi matičnog fonda su brojnost, starosna i spolna struktura. Ti elementi trebaju biti što približniji utvrđenom kapacitetu lovišta. Matični fond utvrđuje se svake godine brojenjem i to je osnova za bilo kakva planiranja. Divljač se mora brojiti uz solidne pripreme, savjesno i odgovorno. Odnos polova u lovištima srneće divljači dugo vremena pogrešno je shvaćan i nedovoljno vrednovan. Zato treba razjasniti što znači međusobni odnos polova srneće divljači u planiranju uzgojnih mjera. Nauka je dokazala da na svijet dolazi skoro isti broj muške i ženske lanadi. Moguća su odstupanja zbog nepovoljnih vanjskih uticaja, ali se za praktične potrebe planiranja uzima podjednak broj muške i ženske lanadi koja dolazi na svijet. Sljedeće pitanje koje se nameće u vezi s optimalnim odnosom spolova je, koliko srna opari jedan srndać tokom razdoblja parenja. Kako je srneća divljač poligamna vrsta, na jednog srndaća otpada više srna i on je, u načelu, sposoban opariti do 5 srna. Dakle onoliko srna koliko ih tokom parenja može promijeniti, jer u isto vrijeme pari samo jednu srnu. U prirodnim uvjetima gdje ima više srndaća, iako je normalno da jedan srndać opari više srna, logično je da slabiji srndaći ne sudjeluju u parenju. Temelj prirodnog odabira i eliminiranja iz razmnožavanja slabijih jedinki je u tome, što u razmnožavanju sudjeluju najsnažniji mužjaci u populaciji. Podjednak odnos polova, ili umjereni višak srndaća u populaciji, posve je prirodan i parenje se u tim uvjetima obavlja prirodno. Odgovarajući odnos polova je vrlo bitan s uzgojnog stanovišta, jer samo uz prirodan odnos spolova mogu se očekivati kvalitetni rezultati lova. Zato je potrebno prihvatiti ono što stručnjaci ističu, da je neodgovarajući odnos polova s viškom srna izravan uzrok što u lovištu nema odgovarajući broj trofejno jakih srndaća. Dakle, treba raščistiti sa zastarjelim shvaćanjem i prihvatiti stručna saznanja da je odgovarajući odnos polova srneće divljači u lovištu temeljni uvjet uzgoja srneće divljači, te prema tome i uvjet za lov jakih trofejnih srndaća.

Kako nastaju i koji su osnovni uzroci Deformacije srnećeg rogovlja

Rogovlje srndaća nije tako bogato kao kod jelena, međutim trofej srndaća pruža jedinstvenu raznolikost oblika, a misteriozni fenomen, odnosno atipično rogovlje u obliku lale, srca, viljuške, vadičepa, hobotnice, ovnujskih ili bivolskih rogova, palme, krune, isprepletani u krst, u obliku trozupca, s perikom, sivi ili crni kao abonos ... mogu činiti tako spektakularne deformacije da istraživač dr. Alain Francois tvrdi: "Nepravilni, atipični trofeji srndaća su izuzetno cijenjeni kod svakog pravog lovca."

Trofejsrndaća, koje u većini slučajeva odlikuje simetričnost i lijep raspored parožaka oduvijek su privlačili svakog lovca. Međutim, vječita nepoznanica i izazov su jedinstveni primjerci - nepravilni trofeji, deformacije i asimetrični rogovi. U našim lovištima ima trofeja s anomalijama, a njihov broj varira, kako od sezone do sezone, tako i od lovišta do lovišta.

Poznata stvar je da je srneća divljač plahovita, a da mnoga lovišta i dalje nemaju potpuni mir na pojedinim ili većim dijelovima, te su stoga česte slike da srneća divljač bježi progonjena čoporima pasa lotalica ili polu divljih goniča i drugih lovačkih pasa. Takođe, u nekim hajkama na divlje svinje, iako se vlasnici "kunu" da njihovi psi ne jure srne, brakovi i ostali goniči, čiji neki vlasnici u nekim manjim hajkama ne praštaju ni srnećoj divljači, čim osjete trag, kreću nezadrživo, s karakterističnim lavežom. U takvim situacijama, prilično plahovita divljač, a posebno muška grla mogu oštetiti rogovlje, rožište ili povrijediti rogove ako su u bastu i tada nastaje veći dio oštećenja, koji se manifestuje u vidu jednog normalnog roga, a drugog nepravilnog, ili u zavisnosti od stepena-jačine povrede, pod samim rožištem ili parogovima mogu se razviti deformacije koje i te kako utiču na masu, rast i razvoj trofeja.

Kod grla sa jednim rogom treba biti obazriv! Najčešće dolazi do loma jednog roga, ili njegovog dijela, prilikom prolećnih dvoboja za teritoriju, posebno ako je riječ o mladim grlima. Takvo uočeno grlo treba dobro posmatrati. Ako je drugi, cio rog osrednji ili loš, odstrjel ovakvog grla je opravdan. Kada je riječ o dobro razvijenom lijevom ili desnom rogu, onda treba oprezno osmatrati. Dešava se da grlo može nositi jedan rog na sredini glave i tada takvo grlo slobodno možete odstrijeliti, ali ako je rog pravilno izrastao tamo gde treba na lijevoj ili desnoj strani, dobrim stavivom ili dvogledom treba vidjeti, da li se nazire rožište ili polomljen rog. Ovo je vrlo težak zadatak, ali ovakva grla vrlo lako mogu imati odličan trofej naredne sezone, a ako ih ostavimo a i naredne godine se pojave s istim-jednim rogom, onda ih obavezno treba vaditi iz lovišta, jer je drugo rožište obično jedva vidljiva kvržica, čiji je nastanak obično povezan ili sa lakšom povredom testisa ili nekim drugim faktorom.

Moguća pojava je i da srndać ima jedan rog potpuno razvijen, a drugo rožište uslijed povrede ili drugih, već pomenutih činilaca, bude zakržljalo ili specifično razvijeno.

Srndaći s perikom su relativno rijetka pojava, mada i sama "perika" može imati nekoliko varijacija i na njeno nastajanje utiču povrede testisa i poremećaj u lučenju hormona. Slabiji oblik perike uglavnom podrazumijeva formirane rogove, oko kojih je velika masa, koja podsjeća na iskričavost i ova grla obično očiste ili djelimično očiste rogove, pa ovakav trofej predstavlja izuzetan ulov za svakog lovca, naravno uz podatak da je njegova težina veoma velika.

Potpuna perika nastaje kada zbog nastavljanja lučenja hormona, rogovlje raste i buja, formirajući izrasline koje padaju i preko rožišta, sve do očiju grla, pa su kasnije uz povrede te bujne mase, koje odmah "načnu" muhe, grlu otežane i vitalne funkcije, pa je njegov odstrjel potpuno opravdan i treba ga izvršiti odmah po uočavanju u lociranju takvog primjerka.

Manji procenat trofeja s neobičnim rogovima nastaje uslijed loše selekcije ili jednostavno u određenim lokalitetima. Takvi primjerci su prisutni generacijski i imaju čudan, asimetričan trofej a da nemaju ni povredu rožišta, roga, lobanje ili testisa.

Tužna strana lovačke nekulture "darovitih" pojedinaca, odslikava se i na trofeje srndaća. To su povrede i deformacije izazvane krupnom sačmom, koja zbog udaljenosti, prepreka ili lošeg snopa ne obori divljač, već tako povređeno grlo nastavlja svoj život i razvoj.

I mnogi srndaći imaju povrede samog roga, rožišta ili lobanje, nastale sačmom krupnijom od 4 mm. Povrede koje izaziva udar krupne sačme obično nisu toliko fatalne, posebno ako je pogođen čeon dio i dio oko i ispod samog rožišta, a obično se na samom trofeju manifestuje da rog na čijoj je strani zaraslo ulegnuće PP-a ili slične sačme, bude tanji ili manje razvijen, što može uticati na ljepotu i konačnu ocjenu trofeja. Takođe, postoje i povrede gornje vilice, relativno sitnijom sačmom, ali koje nisu praćene vidnim nedostacima u simetriji ili rastu rogovlja. Kod samih povreda rožišta ili roga u razvoju sačmom, i te kako mogu nastati deformiteti i nepravilnosti, a trofej može biti neponovljiv i neobičan.



Obrada trofeja srndaća

Praiskonski kult lovačkog trofeja je i danas je veoma razvijen kod većine lovaca. Parogovi odstrijeljenog srndaća su jedini trofej ove divljači koji se ocjenjuju po međunarodnoj formuli pa ma kakvi oni bili. Cijela glava s parogovima i vratom, kao dermo preparat, ne može se ocjenjivati po CIC formuli i služi više kao ukras.

Trofej srndaća je najbolje obraditi odmah nakon odstrijela. Ne preporučuje zamrzavanje trofeja na duži period jer kosti lobanje mogu da potamne prilikom iskuhavanja. Od odstrijeljenog grla ostrim lovačkim nožem pažljivo odvojiti glavu od tijela i to na onom mjestu gde se spaja vrat i glava. Nakon toga, vrhom noža okrenutim sa sječivom na gore, pažljivo razrezati kožu glave od njuške do ruža parogova. Veoma pažljivo skinuti kožu na jednu i na drugu stranu, nikako ne dodirujući ostricom noža kost glave kako je ne bi zarezali. Zatim se odvoji donja vilica od gornjeg dijela glave.

Prije početka kuhanja trofeja treba ga oprati hladnom vodom da se ispere zaostala krv. Iskuhavanje vršimo tako što trofej stavimo u lonac zapremine 5l. Najbolje je ako imamo specijalni podešivač visine koji drži pričvršćen trofej za ivicu lonca. Vodu sipamo samo do donje ivice ruža parogova. Temperatura vode u kojoj iskuhavamo trofej ne smije biti prejaka ni preslaba, već tako podešena da voda vri. Trajanje iskuhavanja glave zavisi od starosti odstrijeljenog grla. Trofej od mlađeg kuhaće se kraće a od starijeg duže i to u rasponu 1-2 sata. Radi lakšeg odstranjivanja masnoće može se u vodu staviti jedna supena kašika praška za veš. Neophodno je kašikom skidati pjenu koja se stvara za vrijeme iskuhavanja trofeja i povremeno dolivati vodu koja je isparila. Najbolji znak da je iskuhavanje gotovo je mogućnost odvajanja mesa s kostiju. Ne smije se dozvoliti da se trofej prekuha.

Nakon iskuhavanja pristupa se čišćenju trofeja od ostataka mesa s kostiju i to tako da se u potpunosti odstrane meso i mozak uz pomoć uz pomoć nožića, pincete i četkice (slične onoj za pranje zuba). Ostaci mesa mogu se odstraniti i uz pomoć V.A.P. uređaja za pranje automobila ali se mora oprezno postupati s ovim uređajem zbog visokog pritiska vode pa male nosne kosti pre ispiranja obavezno skinuti jer će ih mlaz vode odbaciti i teško ih je poslije pronaći. Odvojene nosne kosti posle obrade jednostavno se zalijepe kvalitetnim ljeplimom.

Nakon sušenja lobanje, kada se više ne vide ostaci vode, lobanju treba premazati vodonik-peroxidom u 30 % rastvoru, tako što ćemo komad vate, kojeg držimo pincetom, natopiti ovom hemikalijom i pažljivo premazati kost lobanje zavljučeci vatu u sve šupljine. Ovaj postupak se vrši radi neutralizacije ostataka krvi, a kost lobanje će za dug period dobiti lijepu bijelu boju. Prilikom mazanja vatom po kosti, ne smije se mazati po rogovima ili ružama rogova jer će pobijeliti i trofej može biti upropašćen. Ukoliko se ipak desi da makar i jedna kap hemikalije padne na parogove istog trenutka cio trofej treba isprati pod mlazom hladne vode a postupak bijeljenja ponoviti. Kako bi se ovo izbjeglo, u bolje opremljenim prodavnicama lovačke opreme, može se nabaviti specijalna mast za ove namijene koja ima ista svojstva kao i vodonikperoxid. Prilikom rada s ovom veoma opasnom hemikalijom neophodna je upotreba zaštitnih

sredstava kao što su gumene ru kavice, zaštitne naočare, a hemikaliju držati van domašaja djece.

Nakon dva-tri dana od bijeljenja, kost lobanje možemo premazati tankim slojem parafinskog ili lanenog ulja radi dobijanja sjaja, a kost se neće ljuspiti. Ako se slučajno desi da se prilikom gađanja srndaća pogodi lobanja ili rog, jasno je da će od projektila nastati oštećenja na trofeju, kada on gubi od svoje vrijednosti. U tom slučaju je potrebno pažljivo prikupiti sve ostatke od polomljenog roga ili lobanje i trofej kasnije obraditi po svim navedenim pravilima. Polomljene dijelove trofeja nakon obrade pažljivo treba spojiti kvalitetnim ljeplimom, vodeći pri tome računa da se svi dijelovi vrata na mjesto gdje su bili prije oštećenja. Preporučuje se da u ovakvim slučajevima trofej obradi lovac s iskustvom. Izlaganje iskuhanog trofeja suncu, radi bržeg sušenja, nije preporučljivo jer se kosti lobanje, usljed naglog gubljenja vlage, često šire i razdvajaju, a to umanjuje ljepotu trofeja. Ukoliko je na parogovima odstrijeljenog grla ostalo like ili basta, ne treba ih odstranjivati jer će se pojaviti bijele brazde.

Trofej, u pravom smislu te riječi, onakav je kakvim ga je priroda stvorila i tu ne treba ništa ni dodavati ni oduzimati. Bojenje ili lakiranje trofeja radi zaštite ili uljepšavanja nije dozvoljeno i takvi trofeji prilikom ocjenjivanja bivaju diskvalifikovani, tj. ne mogu se ocijeniti. Iako je dozvoljeno sječenje lobanje prije ocjenjivanja, najbolje je nakon obrade ostaviti trofej s cijelom lobanjom. Nepravilno i nestručno odsječena lobanja umanjuje vrijednost trofeja i poružnjuje sam trofej. Prilikom postavljanja trofeja na podložnu pločicu nakon ocjenjivanja, treba voditi računa da trofej bude uvijek u prvom planu. Podloga ne treba da bude ni prevelika ni premala ni pregizdava. Diskretna, koso izrezana drvena podloga s tamnom površinom najbolje će doprinjeti predstavljanju trofeja u punom sjaju. Podloga mora biti obezbjeđena od padanja sa zida, a trofej nevidljivo treba da bude pričvršćen za podlogu. Visoko kvalitetne trofeje najbolje je da obrade stručnjaci, odnosno iskusni lovci, a mladi lovci za početak da obrađuju slabije trofeje radi sticanja iskustva, jer najskuplje je učiti se na sopstvenim greškama.

Dejan Milkov





10. Državna izložba pasa svih pasmina CAC BiH Tuzla 2011.

4. Državno prvenstvo tornjaka BiH

Pripremio: Mirko Lamešić,
predsjednik Kinološkog kluba „Gonič“ Tuzla

Deseta Državna izložba pasa CAC BiH Tuzla 2011. i Četvrto Državno prvenstvo tornjaka BiH, održani su 17. aprila 2011. godine, u Spomen parku „Husinski rudar“, u organizaciji KINOLOŠKE ASOCIJACIJE-UNIJA U BiH-BOSANSKI KINOLOŠKI SAVEZ, KK „Gonič“ Tuzla, KK „Tornjak“ Tuzla i KK „Tuzla“. Dežurni veterinar je bio iz Veterinarske stanice Tuzla. Domaćin je uz adekvatne uslove obezbijedio i bogat nagradni fond. Delegat je bio Damir Šerak. Sudili su kinolozi: Dino Haračić BiH (tornjaci), Enes Karić BiH (I FCI grupa), Pal Paroci Srbija (dio II, III, IV, i V FCI grupa) i Mirko Petrašin BiH (VI, VII, VIII, IX i X FCI grupa). U katalogu je upisano preko 250 pasa u blizu 50 pasmina, a izlagači su bili iz svih dijelova BiH i regiona. Dosta izvanrednih lovačkih pomoćnika i BOB pobjednika je bilo iz odgajivačnica s područja TK. Za najljepšeg psa izložbe CAC Tuzla 2011. je izabran: NJEMAČKI OVČAR - MAFAY VON CHIPSY TIME; VL. ĐUKIĆ-JAŠAREVIĆ; ODG. VON CHIPSY TIME. U konkurenciji tornjaka za državnog prvaka je proglašen: TORNJAK - LEMI; VL. SENKA i DARKO KELEMANIĆ; ODG. TOMO RAIĆ.



Najljepše štene: NJEMAČKI OVČAR / DEUTSCHER SCHAEFERHUND - DUX; VI. Emir Demir; Odg. Badre

Najljepši najmlađi pas: NJUFAUNDLANDER/ NEW FOUNDLAND - ASTRA; VI. Ivana Petrović; Odg. Aleksandar Stanojlović

Najljepši odgajivački par: LABRADOR RETRIEVER / LABRADOR RETRIEVER: O'NEIL; VI. Šeila i Admir Kamarić; Odg. Mario Filić

Najljepša odgajivačka grupa: NJEMAČKI OVČAR / DEUTSCHER SCHAEFERHUND: MAXIMOS BADRE; VI. Daniela Lelić; Odg. Badre; ASTRA; VI. Džemaludin Pazarac; Odg. Odg. od Modraca; FERRI; VI. Asmir Poljić; Odg. Asmir Poljić

Najljepši veteran: NJEMAČKI OVČAR / DEUTSCHER SCHAEFERHUND - MONI TEPELUNG; VI. Sulejman Smajlović; Odg. Anto Tepelung

PRVACI FCI GRUPA:

FCI I: NJEMAČKI OVČAR / DEUTSCHER SCHAEFERHUND - MAFAY VON CHIPSY TIME; VI. Đukić-Jašarević; Odg. Von Chipsy Time

16 Lovac **Juni 2011**

FCI II: ROTVAJLER / ROTTWEILER - EL DIABLO; VI. Odg. Brčko Star; Odg. Brčko Star

FCI III: AMERIČKI STAFORDSKI TERIJER/ AMERICAN STAFFORDSHIRE TERRIER - ETERNAL ICE CARLOS; VI. Teodor Marković; Odg. Željko Tešić

FCI IV: NIJE BILO OCJENJIVANJA

FCI V: SAMOJED / SAMOYED - STELL LADY WYATT; VI. Zoran Kos; Odg. Jasmina i Slaviša Milanović

FCI VI: POSAVSKI GONIČ - BARON DŽONO; VI. Smajo Mandžić; Odg. Sead Zukić

FCI VII: NJEMAČKI KRATKODLAKI PTIČAR / DEUTSCHER KURZHAARIGER VORSTEHUND - FANA; VI. Edin Mešić; Odg. Faruk Mehanović

FCI VIII: ZLATNI RETRIEVER / GOLDEN RETRIEVER - NIKI LAUDA ANIMA CANDIDE; VI. Dženana i Ognjen Blagojević; Odg. Anima Candida Kannel

FCI IX: ŠI CU / SHIN TZU - LOLI; VI. Jasna Petković; Odg. Marko Akonski

FCI X: NIJE BILO OCJENJIVANJA

NAJLJEPŠI MLADI PAS/BIŠ: AMERIČKI STAFORDSKI TERIJER/ AMERICAN STAFFORDSHIRE TERRIER - ETERNAL ICE CARLOS; VI. Teodor Marković; Odg. Željko Tešić

NAJLJEPŠI PAS IZLOŽBE/BIS: NJEMAČKI OVČAR / DEUTSCHER SCHAEFERHUND - MAFAY VON CHIPSY TIME; VI. Đukić-Jašarević; Odg. Von Chipsy Time

Fanny i Caci među najljepšim parovima

Na 10. Državnoj izložbi pasa CAC BiH Tuzla 2011., zapažene rezultate su imali mnogi vlasnici lovačkih pasa iz članica SLD TK pa se tako lovac i odgajivač Admir Suljić iz LS „Simin Han“-LD „Tuzla“, može pohvaliti da su njegovi njemački lovni terijeri osvojili nagrade. Naime, keruša Fanny je proglašena najljepšom ženkom izložbe, mužjak Caci je bio CAC-odličan, a u parovima su osvojili treće mjesto u konkurenciji najljepši odgajivački par (na fotografiji).



Lovačke puške Brno 800

Poznati proizvođač oružja Češka zbrojevka i pored velikog iskustva u proizvodnji pušaka, nekoliko posljednjih godina nije proizvodila sačmarice. U želji da to promjene i tržištu ponude kvalitetne sačmarice, odlučili su da 2006. godine kupe kompaniju Zbrojevka Brno. Kompanija Zbrojevka Brno s dugogodišnjom tradicijom proizvodnje vojnog oružja stekla je u svijetu reputaciju kao glavni snabdjevač tadašnje Čehoslovačke vojske i izvoznik poznatih vojnih pušaka i mitraljeza. Krajem 1950. godine proizvodnja vojnog naoružanja je zaustavljena, a kompanija se okrenula proizvodnji oružja za civilnu upotrebu. Uprkos problemima Zbrojevka Brno je tržištu ponudila mnogo interesantnih i komercijalno uspješnih modela za lovce u segmentima pušaka, sačmarica i kombinovanih modela.

Model bokerica (bok sačmarica) Brno 800 je bila perspektivni ali nažalost i zadnji proizvod kompanije Zbrojevka Brno. Kompanija je bankrotirala 2003. godine, a početkom 2006. godine sva preostala proizvodnja je ugašena dok su radnici dobili otkaz. Krajem 2006. godine na scenu stupa kompanija Brno Rifles koja je u vlasništvu kompanije Češka zbrojevka. Ista kupuje sve mašine, opremu i industrijska prava za proizvodnju modela Brno 800 i Brno Effect. Odmah su zaposlili 30-tak bivših radnika Zbrojevke Brno i ubrzo pokrenuli proizvodnju bokerice Brno 800. Trenutno se navedeni model proizvodi u nekoliko verzija i nekoliko različitih kalibara. Porodicu čine klasična bokerica model BO 801, zatim BO 802 sa sačma-zrno cijevima i na kraju model BO 803 sa cijevima zrno-zrno. Sve modele odlikuje tradicionalni izgled u modernom izdanju uz upotrebu kvalitetnih materijala. Za prihvatljivu cijenu lovac dobije kvalitetnu pušku za dužu upotrebu, a ne samo za jednu ili dvije sezone lova.

Model BO 801

Bokerica BO 801 je namijenjena lovačkoj i sportskoj upotrebi. Cijevi kalibra 12/70 ili 12/76 su dužine 70 cm. Podaci o kalibru graviraju se na bočnoj strani cijevi. Prema specifikacijama proizvođača mogu se koristiti različita sačmena punjenja uključujući i municiju s čeličnom sačmom. U slučaju opaljenja metka iz jedne cijevi, druga cijev se automatski blokira. Navedeno dozvoljava da se bokerica prelomi, a da izbacivač izbacuje samo praznu čahuru. Lovačka verzija je opremljena fiksnim čokom, dok se sportski model isporučuje s četiri promjenjiva čoka. Ima automatski sigurnosni mehanizam, izbacivač čahura i jedan okidač za dvije cijevi sa selektorom. Okidač se fabrički podešava na silu od 1,2 do 3,2 N. Svi metalni dijelovi su od konstrukcijskog čelika i termički obređeni u cilju bolje zaštite, dok su kundak i ostali drveni dijelovi od orahovine koja se štiti lakiranjem. Površinski slojevi metala su zaštićeni alkalnim oksidom. Metalne bočne strane kućišta se graviraju jednostavnim motivima, ali se mogu naručiti i luksuzne verzije s motivima gravure kako metalnih tako i drvenih dijelova. Prednji i zadnji rukohvati ovih pušaka se čekiraju s ciljem stabilnijeg držanja. Metalno kućište (sanduk) puške i kundak su spojeni vijčanom vezom. Dvije nezavisne cijevi su zalemljene (spojene) u montažno kućište koje je sa centralnom šipkom spojeno u zoni usta cijevi. Na donju cijev je spojena zakačka za montiranje remnika za nošenje puške. Druga zakačka za nošenje puške je fiksirana na donjem dijelu kundaka. Na gornju cijev je montirana nišanska šina koja se proteže

čitavom dužinom cijevi. Uz manje promjene puška se može koristiti za discipline „skeet“ i „trap“. Dostupna je i verzija za ljevoruke strijelce.

Model BO 801

Kalibar	12/70, 12/76
Ukupna dužina	114 cm
Dužina cijevi	70 cm
Visina	18 cm
Širina	4,5 cm
Težina	3,25 kg

Model BO 802

Model BO 802 je kombinovana bokerica sa jednom cijevi za sačmu, dok je druga ožljebljena cijev. Ovaj model je namijenjen samo za lovačku upotrebu. Cijevi su kraće u odnosu na model BO 801 i dužine su 60 cm, ali se na oružje po potrebi može montirati i duža cijev od 70 cm. Na gornju cijev je spojena šipka koja služi kao nosač zadnjeg nišana. Prednji nišan je montiran na nezavisnom osloncu fiksiranom za gornju cijev. I ovaj model ima automatski sigurnosni mehanizam, izbacivač i za razliku od prethodnika dva okidača. Svi ostali elementi puške su identični prethodnom modelu. Dostupna je verzija i za ljevoruke strijelce.

Model BO 802

Kalibar sačma/zrno	12(76)/8x57 JRS, 12(76)/7x57R, 12(76)/7x65R, 12(76)/6,5x55 SE, 12(76)/6,5x57 R, 12(76)/.243 Win., 12(76)/9,3x74 R, 12(76)/.308 Win., 12(76)/.222 Rem., 12(76)/30-06 Sprg.
Ukupna dužina	104,5 cm
Dužina cijevi	60 cm
Visina	18 cm
Širina	4,5 cm
Težina	Od 3,35 do 3,55 kg u zavisnosti od kalibra

Model BO 803

Model BO 803 je konstruisan na osnovu modela B 802, s tom razlikom da umjesto cijevi sačma - zrno ima dvije zrno-zrno cijevi dužine 60 cm. Pravilo je da se obje cijevi rade u istom kalibru da bi se spriječila mogućnost zamjene municije i oštećenje cijevi. Kalibri u kojima se proizvodi ovaj model su 8x57 JRS, 7x65R, 9,3x74 R, .308 Win i 30-06 Sprg. U zavisnosti od kalibra težina ovog modela se kreće od 3,45 do 3,65 kg. Model B 803 kao i BO 802 ima automatski sigurnosni mehanizam, izbacivač i dva okidača od kojih je prednji podešavajući. Najveća i najinteresantnija razlika u odnosu na prethodna dva modela je ta što su cijevi totalno odvojene jedna od druge. Cijevi su povezane u jednu cjelinu originalnim sistemom metalnih blokova. Svi ostali elementi puške su identični modelu BO 802.



BO 803

Odabir šteneta i početna obuka za lov

Nema loših pasa-postoje samo loši gospodari

Urođene osobine čine predispoziciju za mogućnost daljnjeg „usavršavanja“ psa. Prilikom podizanja štenaca pažnju treba posvetiti pojedinostima koje su važne za rad, a koje se mogu rano otkriti. Prvenstveno je to želja za radom, tj. nagon da slijedi plijen. Pažnju treba obratiti „proždrljivim“ psima.

Pri odabiru se možemo poslužiti metodama kao što su povlačenje hrane ili zečjeg traga i sl. Negativno su za ocijeniti psi koji na zvučne i vizualne podražaje reagiraju agresivno, tako da se više upotrebljavaju psi smirene naravi. Tu nam može pomoći metoda da „isprovociramo“ određene situacije i na taj način psa priučavamo bezbrižnom rješavanju problema. Tjelesna izdržljivost i spretna upotreba nosa drugi su kriterij koji štene treba zadovoljiti. Izdržljivost se može trenirati i prirodnim istrčavanjem. Pas mora imati i određenu oštrinu na divljač što se može otkriti u nešto starijoj dobi, a vezana je uz želju za plijenom. Za vrijeme odgoja treba obratiti pažnju da stvorimo zdravog i samosvjesnog psa, pri čemu ne smijemo zamijeniti agresivnost u ranijoj fazi života sa samosvješnošću. Pravilno postupati sa lovačkim psima kao i pravilno ih školovati, ne može svatko. Dobra dresura ovisi o sposobnosti dresera da stvori prijateljsvo i određen način komunikacije sa psom, o čemu će ovisiti i uspijeh školovanja. Lovci nagle narave i nestrpljivi, teže će dobro odgojiti psa. Za dobrog dresera i vodiča pasa potrebna je mirnoća, staloženost, strpljivost i dobro poznavanje naravi psa. S prvom dresurom se počinje negdje u starosti od 8 do 10 mjeseci. Mlađi psi dresuru ne shvaćaju ozbiljno već kao igru. Do te starosti važno je psa naučiti na čistoću i poslušnost, što je tzv. Kućna dresura. Prilikom obuke je važno psu nametnuti svoju volju, kako nas on ne bi počeo iskoristavati i nametati nama svoju volju. Pas treba znati da to što radi, radi zato što se to od njega zahtjeva! Kod pristupanja psu treba biti odlučan ali ga se ne smije plašiti. Redovna vježba, šetnja i sl. ne koristi samo psu, već pomažu i održavanju kondicije i zdravlja vodiča, ali moramo biti svjesni da previše vježbi može naškoditi jer psi postepeno počnu gubiti volju za radom. Školovanje treba provoditi postepeno. Mladog psa nervoza dresera može uznemiriti pri prilikom dresiranja treba ostati smiren, a kod izgovaranja naredbi uvijek imati istu boju glasa. Dobro je u toku dresiranja koristiti metodu nagrade i kazne. Kaznu i nagradu treba izricati neposredno nakon počinjenog čina jer će tako pas shvatiti njihovu svrhu. Ako psa kažnjavamo za nešto što je učinio ranije postizemo obrnuti učinak. Davanjem nagrade kod mladog psa stvaramo želju da bude prihvaćen od vodiča kao od vođe čopora.

Uspijeh školovanja ovisi o učitelju i načinu na koji se on odnosi prema psu, odnosno na koji će se način prilagoditi prirodnom osobinama psa, a također i o samom psu. Jedan pas će s mnogo manje uložene truda brzo učiti, a drugi će teže prihvaćati školovanje jer je samostalniji.

Za uspješno školovanje treba prvo naučiti pravilno postupati sa psom, a dobrom školovanju prethodi i odgoj, tj. učenje psa ponašanju u svojoj zajednici (tzv. socijalizacija psa). Štene mora naučiti zakone života sa čovjekom, mora se nučiti ponašati u stanu, u dvorištu, mora se priviknuti hodati na povodniku, ne smije uzimati stvari u usta ili se plašiti drugih pasa i ljudi, ne smije započinjati tuče i mora se odazivati na poziv vodiča tj. dresera. Mnogi lovci pogrešno misle da su se psi oštenili s lošom čudi. Ne postoje podmulki i zlobni psi od rođenja, već su oni takvi postali pogrešnim odgojem. Loše navike pasa razvijaju se onda kada je on zanemaren, zapostavljen ili kada se kažnjava iz njemu nerazumnih razloga. O tome Clarence E. Harbison kaže: „Nema loših pasa-postoje samo loši gospodari“. Ljudi pogrešno misle da pas bezuvjetno razumije naredbe gospodara. Ako pas stvarno treba razumijeti neku naredbu, npr. poziv i sl., ona mu mora biti prikazana sa svim pojedinostima i nakon toga uvježbana. Psa treba učiti od početka do kraja samo jedna osoba. Lekcije trebaju biti kratke, do 30 minuta, vježbe treba rasporediti pravilno kako

pas ne bi bio preopterećen, i trebaju se održavati u isto vrijeme, uvijek prije jela. Pojedine se vježbe ponavljaju tako dugo dok je pas ne savlada. Odlučujuće sredstvo pri dresuri psa jeste ton glasa: treba ga koriti što oštrije kada nešto pogrešno napravi, a pretjerano ga hvaliti za svaku poslušnost. Prilikom učenja psa lijepom ponašanju, moramo biti svjesni da je malo štene isto toliko nerazumno kao i beba. Školovanje pasa lako je za onoga tko ima prirodnog smisla za dresuru, ali za onoga tko za to nema dara školovanje pasa zadaje puno muke i obično on ne postigne cilj. Tko želi s uspjehom školovati svog psa mora znati provesti svoju volju na učenika (psa) bez upotrebe sile. Mora znati pravilno procijeniti psa: što on može a što ne može shvatiti! Onaj tko psa uči treba uvijek nastojati da u psu probudi radost i veselje za rad, povezano s osjećajem dužnosti.

Od mladog psa ne smijemo nikad previše zahtijevati; neka ima osjećaj da sve što radi, radi dobrovoljno kako bi mu se kroz igru budila volja za radom. U igri možemo pridobiti učenikovu ljubav i povjerenje koji čine temelj za svako daljnje školovanje. Naše sporazumijevanje sa psom ne smije nikako biti preglasno, već mirno, oštro i jasno. Ne smijemo psu stalno nešto naredivati, jer ćemo ga time samo zbuniti. Naredenja zviždukom u pravilu su bolja od naredenja riječima jer se zvižduk dalje čuje i ne uznemirava divljač. Zvižduk mora biti kratak i oštar. Kod kuće, ili kada je pas blizu, dovoljno je tiho zazviždati. Prelaz od igranja na ozbiljno školovanje mora biti postepen i za psa gotovo neprimjetan. Kada započne pravo školovanje moramo dosljedno tražiti od psa pravilno izvršavanje naših naredenja. Ne smijemo nikad popustiti, moramo tako dugo vježbati sa psom dok ne provedemo svoju volju, ako ne potpuno, a onda barem djelimično. Niti jednu vježbu pas ne smije polovično naučiti. Pas dosljednog i strpljivog dresera brzo će shvatiti da njegovu oklijevanje, odbijanje poslušnosti i prkos ničemu ne vode, a da mu slušanje i izvođenje zapovijedi donosi pohvale i nagrade.



Dresura traži mnogo vremena i požrtvovnog rada, a dobar vodič stalno će vježbati sa psom. Psa ne smijemo kazniti kad svojevolumno dođe ka nama, jer će postati nepovjerljiv, i više neće doći. Početne vježbe treba obavljati u prostoru na kojeg je pas naviknut i gdje ga ništa nepoznato ne uznemirava i ne privlači mu pažnju. Za vrijeme jedne vježbe ne vježbajmo drugu! Vježbe treba često prekidati i igrajući se sa psom jer tako održavamo njegovo raspoloženje. Mlađi psi imaju često običaj da skaču prednjim šapama na nekoga koga pozdravljaju. Od ove navike brzo ćemo psa odviknuti tako da mu u trenutku kada on skoči stanemo na zadnju šapu! Gladno štene od sedam

nedjelja, kojemu više puta povlačimo hranu, a početku tek nekoliko koraka, shvaća da ga na kraju čeka nagrada. Tu treba biti dosljedan da štene uvijek krene gladno i na kraju iz ruke gospodara dobije nagradu. Tako mu se stvara navika. Kasnije prelazimo na rad s remenom kako bi štene prihvatilo povodnik kao nešto prijateljsko. Preko povodnika kasnije psu možemo nametnuti željeni tempo, bez obzira na trenutak u kojem se pas nalazi. U pravilu „rad“ psa započinje onog trenutka kada mu stavljamo okovratnik i povodnik prije samog rada. Ovo će nam iskustvo koristiti u daljem usavršavanju psa u disciplinama koje su veoma bitne za lovačkog psa, a to je rad nakon hitca. Povodnik je simbol koncentracije i dio zajedničkog rada lovca i psa. Rad na povodniku ima veliki značaj u školovanju lovačkog psa, a to je osnova za rad na tragu ranjenog zeca, krvnom tragu, tragu ranjene pernate divljači koja bježi nogama, kao i za izradu plovnog puta patke. Kao prvo, ispunjavanje lovačkih zadaća „nakon hitca“ je sadržaj lovne etike, što je opet povezano sa zaštitom životinja, a tu spadaju i izučene radnje lovca i psa. Predispozicije za rad nakon pucnja nalazimo gotovo kod svih lovnih pasmina pasa. Pri odabiru šteneta će nam biti važne i odlike sljedoglasnosti i vidoglasnosti, jer su „nijemi“ psi u radu u šumi i gustišu beskorisni. Jedna od prvih vježbi koju bi psa trebali naučiti je pravilno hodanje na povodniku, ili bez njega, uz nogu. Oko vrata psu stavljamo ovratnik, za mlade pse najbolje je da bude od kože jer su najugodniji. Ne smiju biti ni preveliki ni pretijesni, pas se iz njega ne smije izvlačiti. Ispočetka će pas pokušati se osloboditi, ali treba ga umiriti na lijep način, kao da je u pitanju igra. Dobro je psa priviknuti na ovratnik od malih nogu, a to ćemo postići tako da mu povremeno stavljamo lagani okovratnik da ga nosi u igri. Kada se pas naviknuo na okovratnik, vrijeme je da ga upoznamo s povodnikom; kod prvog kontakta pas će se pokušati osloboditi valjanjem ili na neki drugi način, možda će zubima primiti remen kao da nas vodi, a to mu veselje ne smijemo uskratiti. Kod priučavanja na povodnik ne smijemo psa vući po zemlji za sobom, a još manje njime ga tući. Pas će ubrzo shvatiti da povodnik nije nikakvo zlo i da je došao kraj njegovoj samovolji. Kada se pas priviknuo na okovratnik i povodnik, stavljamo mu remen na zatezanje. Pas hoda uz našu lijevu nogu a povodnik držimo lijevom rukom da nam desna bude slobodna za pohvalu prilikom vježbanja. Psa je dobro voditi uz ogradu da ide ravno i da ne može zatezati lijevo ili desno.

Kada je pas savladao vodljivost na povodniku možemo početi s učenjem psa da sjedne. Psa vodimo uz nogu, zastanemo i uz naredbu „sjedi“ lijevom rukom ga blago stisnemo iznad zdjelice da sjedne. Nakon ponavljanja vježbe pas će i bez naše pomoći na izdanu mu zapovijed sjesti. Kada je pas savladao i ovu vježbu, dobro ga je naučiti da ostane čekati a to ćemo postići tako da nakon naredbe „sjedi“ naredimo i „čekaj“ i lagano se unazad odmičemo od psa nekoliko metara, ali moramo paziti da pas ne krene za nama. Ako to učini prekinut ćemo ga ponovnom naredbom „sjedi“. Pri ovoj vježbi možemo psa vezati za neki predmet. Vježbom „leži“ ili „dolje“ psa možemo naučiti tako da nakon „sjedi“ kažemo „leži“, pri čemu mu istovremeno, pomičući prednje noge, pokažemo što želimo. Ako pas zadrži taj položaj treba ga pohvaliti.

Učenje psa da dođe počinje od najranije dobi, kad smo štene izdvojili iz legla, počinjemo ga privikavati da na naš poziv „dodi“, dolazi ka nama, a poziv mu ponavljamo i kad donosimo jelo. Ako smo se odlučili malo starijeg psa naučiti da nam dođe, držimo ga na povodniku i uz naredbu povodnik lagano povlačimo k sebi. Kada pas dođe dobro ga je hvaliti, pomilovati i nagraditi. Svaku vježbu treba ponavljati onoliko dugo dok je pas ne izvrši besprijekorno te, tek tada kad smo sigurni da je pas dobro savladao jednu vježbu, prelazimo na drugu, ali i dalje ponavljamo prethodne kako ih pas ne bi zaboravio.

Aportiranje (donošenje) se smatra jednom od najtežih vježbi koju pas treba savladati. Zato ovu vježbu treba postepeno graditi. Već od malih nogu psu u igri bacamo loptice, kosti i sl., kako bi naučio, igrajući se, nositi predmete. Kasnije igru zamijenimo vježbom. U početku uzmemo predmet na koji je pas navikao u igri, psa posjednemo i lagano mu otvorimo gubicu te stavimo predmet u usta, a psu zapovijedimo „drži“. Kada je pas savladao ovaj dio vježbe prelazimo na drugi dio a to je da pas, na našu komandu, pusti predmet nama u ruku (pas ne

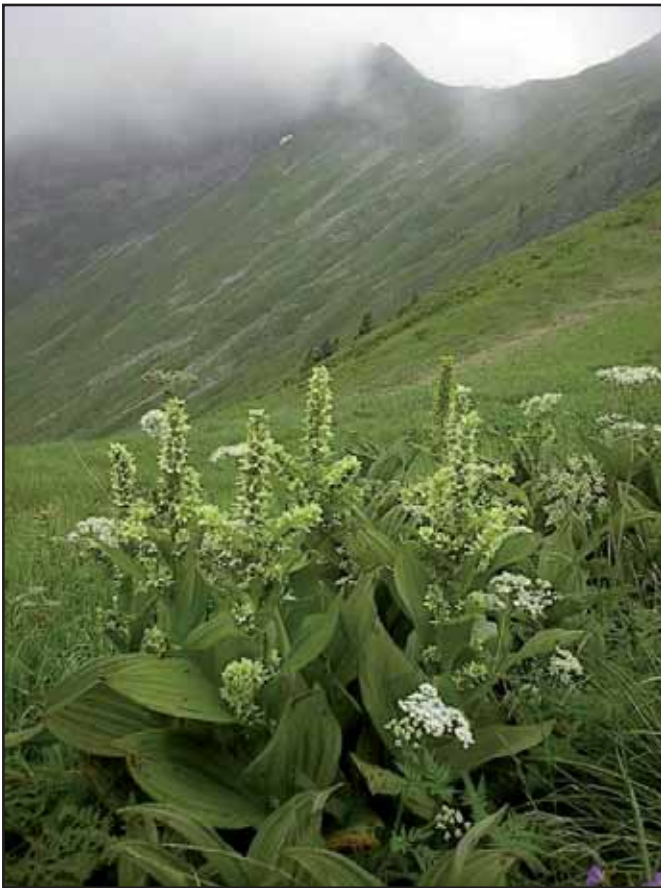
smije pustiti predmet prije nego mu mi naredimo, niti mu ga treba nasilno oduzimati). Kada pas savlada i drugi dio vježbe tada treba vježbu izvesti u cijelosti. Psu zapovijedimo da sjedne i čeka, bacamo predmet, prilazimo psu i puštamo ga da krene po predmet uz naredbu „aport“ ili „donesi“. Vježbu donošenja možemo povezati i s traženjem njuhom; psu prvo sakrijemo predmet i zatim puštamo psa uz naredbu „traži, aport“. Kada pas donese kažemo mu da sjedne, stavljamo ruku ispod gubice i psu zapovijedimo da pusti. Pas ne smije glodati niti gristi predmet koji mu bacamo. Mada je aport jedna od najtežih vježbi, vrlo je koristan za sve lovačke pse, a obavezan je za ptičare, retrievere, šunjakavce i jamare.

Traženje divljači i stajanje (u pasa ptičara). Nakon što smo pravilno odabrali štene i proveli socijalizaciju i osnove poslušnosti sa psom, možemo krenuti u lovište. Psa vodimo na povodniku do mjesta gdje namjeravamo sa njime raditi. Tada mu možemo narediti da sjedne i, nakon što smo provjerili smjer vjetera (mora biti prema nama), psa možemo pustiti i narediti mu da traži. Za ptičara je bitno da traži visokim nosom. Pas mora teren pretražiti energično i treba pretražiti 200-300 m terena ispred nas. Kod svakog okreta mora obratiti pažnju na vodiča. Psima koji traže ravno ispred nas, smjer ćemo mijenjati pokazom ruke i to tako da i sami promijenimo smjer kretanja pa ćemo po terenu hodati lijevo-desno. Za vrijeme traženja ne smijemo na psa neprestano vikati, zvati ga niti mu zviždati jer ćemo time u njemu pobuditi nesigurnost i nervozu. Rad goniča se svodi na one radnje koje kod ptičara nazivamo šunjanje i grmarenje. Pas pri takvom radu mora šumarke s gustim podrastom i šikare pretražiti u širini 200-300 m, a ako mu teren dopušta i više, te potjerati divljač lovcima na štandu. U šunjanju, pse ptičare treba podučavati nakon što su dobro savladali ostale radnje traženja i stajanja. Grmarenje se sastoji od rada psa na kratko, 30-tak koraka. U radu nad zemljom pasa jamara i goniča, posebno treba pažnju obratiti na sposobnost psa da slijedi vidoglasno i sljedoglasno svježi trag divljači. Pas mora ustrajno i energično pretražiti šumarak, naći divljač, istjerati je i glasno goniti dlakavu divljač, a pernatu pronaći i potjerati je. Pse jamare, za izradu ostalih vježbi za rad iznad zemlje, poučavat ćemo kao i ostale pse goniče i ptičare. Kod jamara je bitno naglasiti da je njihova karakteristika rad u jami. Od njih zahtijevamo da budu što oštrij i što veći protivnici dlakave divljači. Moraju biti ustrajni u radu na lisicu i jazavca i nadasve moraju biti glasni i u rovu kako bismo ih mogli bolje pratiti. Jamari rado donose lakšu divljač niskog lova i, kao ni ptičari, ne smiju je trgati niti zakapati. Dio rada jamara je vezan, kao i kod ptičara, za rad uz vodu pa ćemo i taj dio vježbati kao i ptičare. Stajanje u ptičara većinom je prirodno ali je ipak potrebno psa odgojiti i uvježbati i u ovoj disciplini. Neki će psi čim osjete divljač čvrsto stati, dok će neki tek naznačiti divljač i podići je. Psima koji stoje moramo se mirno približiti, za mlade pse dobro je da ih privežemo i tada sami podižemo divljač. Da bi pas pouzdano stajao potrebno je mnogo rada. Za pse koji ne žele stajati pomoći će nam vježba čekanja na mjestu. Jednostavno, kada primjetimo da je pas osjetio divljač naredimo mu „čekaj“, približimo mu se, vežemo ga i sami podižemo divljač. Traženju izgubljenje divljači i radu na vlečki psa, najlakše ćemo naučiti u ranoj dobi, povlaćći mu hranu, koju ćemo zamijeniti sa divljači, a kasnije i krvnim tragom. Vježbu moramo dosljedno ponavljati svaki dan dok pas ne stekne naviku traženja po tragu. Kada je to savladao, divljač mu nećemo ostavljati na kraju traga, već ćemo je maknuti 2-3 koraka u stranu. Ptičarima ćemo kasnije divljač bacati u visoku travu kako bi je pas vidio samo u zraku, ali da ne vidi i mjesto pada divljači. Treba obratiti pažnju da pse s izvrsnim nosom ne tjeramo raditi vlečku niti trag s niskim nosom sve dotle dok i visokim nosom dobro i dosljedno izrađuju trag. Rad u vodi važan je za sve lovačke pse. Vodoljublivosti ćemo pse najlakše naviknuti ljeti, i to od malih nogu. Psa prvo vodimo u plićake da se igra, a kasnije u sve dublju vodu, i tu ćemo se koristiti željom psa za plijenom pa ćemo mu na vodu pustiti patku podrezanih krila koja će psa isprovocirati da za njom pliva. Pri tome moramo paziti da psa previše ne umaramo, već da mu patku odstrijelimo dok još ima volje za radom. Kasnije ćemo psa puštati na trag patke koju smo pustili u šaš da bi se navikao na traženje u šašu i na obraslim vodenim terenima.

Pri svemu moramo biti svjesni činjenice: Koliko mi pružimo psu toliko će nam pas i vratiti!

Sposobnosti divljači da se liječi sama

U posljednje vrijeme naučnici stalno dokazuju da su nagonске i umne sposobnosti životinja razvijenije nego što se do sada smatralo. Umni mehanizmi životinja su visoko specijalizirani i diferencirani prema ulozi koju imaju u kontekstu životnih uslova. Te sposobnosti su odlučujuće za preživljavanje vrste. U vezi s tim, često se dešava da se ranjena divljač liječi sama, koristeći kao prirodni lijek šumsko i livadsko bilje. Ljekovitost bilja je u cvjetnom prahu-polenu, u travi i lišću, pupoljcima, sjemenu, kori drveta ili korijenu. Uočavajući koje je to bilje, stručnjaci danas isto bilje koriste za proizvodnju veterinarskih lijekova, ali i lijekova koji imaju najširu primjenu. Poznato je da divljač nepogrešivo koristi određene biljke za samoliječenje. Zec, srna, jelen, medvjed, lisica, ali i domaće životinje, da bi se očistili od crijevnih parazita, jedu običnu ili slatku paprat (*Dryopteris filix mas-Schote*). Mušmulu, oskorušu, brekinju i raženu glavicu (*Claviceps purpurea*) koriste za zaustavljanje proliva i krvarenja, a plodove smreke, trnina, borovnice uzimaju zbog potrebe za eteričnim uljima i šećerom. Kada pate od zatvora divljač jede divlje kruške i jabuke. Njihovo djelovanje je efikasno koliko i farmaceutski preparati za otvaranje. Životinje su sposobne da odaberu ljekovito bilje i za ostale bolesti i nedostatke koje osjećaju. Naprimjer, tačno znaju koju travu trebaju jesti da bi izliječili zapaljenje sluzokože želuca, odnosno gastritis.



Mnoge vrste divljači se valjaju po mravinjaku, a naročito bolesne i šugave jединke. Medvjed se rado valja u mravinjaku da bi ga mravi pošpricali mravljom kiselinom koja će ga dezinficirati protiv parazita i gljivičnih oboljenja. Da bi se zaštitila od vanjskih parazita-krpelja, insekata, buha i muha, divljač se valja u buhaču (*Haltica atropaci*). Biljka raste u obliku polugrma, a protiv insekata i raznih drugih štetnih mikroorganizama djeluju uglavnom cvjetovi buhača. Divljač koristi i čemeriku (*Veratrum album*) tako što čisti kožu od nametnika češući se o izdanke čemerike koja sadrži nekoliko otrovnih alkaloida. Buhač i

čemerika se koriste i u medicini za suzbijanje kožnih nametnika, lišajeva i drugih kožnih oboljenja.

Mnoge ptice se kupaju (prpoše) u pijesku ili prašini da bi odstranile razne vrste vanjskih parazita. Takvo prpošenje je poznato kod poljskih i šumskih jarebica i kod droplji. U gnijezdima ptica se često razmnožavaju paraziti koji ometaju normalan razvoj mladunaca, a štete i odraslim pticama. Zato neke vrste koriste pomoć mrava-kljunom uzimaju mrave iz mravinjaka i prenose ih u gnijezda, a oni se brzo obračunaju sa parazitima. Čvorci su se specijalizirali u zaštiti od bolesti svojih mladunaca. Kada prave gnijezdo, uz suhe grančice upotrebljavaju i svježije lišće mrkve i čička (*Arctium lappa*), što sprečava razmnožavanje štetnih bakterija i insekata.

Gljive su čovjekova omiljena hrana, ali je voli i divljač, s tim što divljač jede i one vrste koje su otrovne za čovjeka. Mnoge vrste gljiva jedu srna, jelen, divlja svinja, divokoza, muflon i druga dlakava divljač, kao i šumska i poljska jarebica i druge ptice. Divljač tako obogaćuje svoju ishranu zdravim sastojcima jer su gljive bogate bjelančevinama, mastima, ugljenim hidratima, mineralnim solima i vitaminima. Otrovne gljive divljač uzima (izazivaju mučninu i povraćanje) da bi se riješila crijevnih nametnika i crva u plućima. Tada im je na jelovniku: Zelena pupavka (*Amanita phalloides*), žučkasta pupavka (*Amanita mappa*), bijela pupavka (*Amanita verna*), smrdljiva pupavka (*Amanita virosa*), ludara (*Boletus satanas*), muhara (*Amanita muscaria*), panterovka (*Amanita pantherina*), bljuvara i druge za čovjeka uvjetno otrovne gljive. Jelen rado jede crvenu biserku, bljuvaru, muharu, srnjaču i vrganj. Srna voli krasnice, vrganj, vitezovke, panjevčice, ali ipak najradije jede muharu. Divlja svinja ždere sve redom, ali posebno voli gomoljače. Satima će rovići dok je ne nađe. Pored dlakave, i pernata divljač poput fazana, sjenice, vuge, rado uzima gljive. Osim što gljive koriste kao lijek, divljač njihovom ishranom dobija bjelančevine, vitamine B, D, PP, pa zato predstavljaju i znatnu zalihu hrane.

Ranjene ptice se ponekad same liječe. Poljska jarebica, kada je ranjena u nogu, sama napravi «zavoj» od mekog perja koje počupa sa trbuha. Vrhove pera stavi na ranu, a badrljice okrene napolje. U dodiru s perjem, krv se odmah zgruša, zbog jedne supstance koja se nalazi na površini perja. Na taj se način krvarenje ubrzo zaustavi, perje se čvrsto zalijepi za ranu, a ranjena noga je tada obavijena jednim toplim zavojem što ubrzava zaraščivanje rane. Ako se rana ne nalazi na nozi, već na dijelu tijela pokrivenog perjem, onda se perje jednostavno samo zalijepi za ranu, krv se zgruša i krvarenje prestane. Najopasnije



rane kod ptica su one koje se nalaze na onim dijelovima tijela na kojem nema perja. Sem jarebica i druge ptice sebi pomažu na sličan način. Plovke, kada su ranjene u nogu, izlaze na obalu i gacaju po mulju ili blatu i rana se potom zatvori. Poslije toga nekoliko dana ne ulaze u vodu sve dok rana ne zaraste. Da ostanu u vodi krv bi neprestano curila i one bi ubrzo uginule. Naravno, sve ovo vrijedi u slučaju da rana nije mnogo ozbiljna. U protivnom, ptice odmah postaju plijen neke grabljivice.

Ranjene zvijeri (medvjedi, vukovi, lisice) se povlače na

skrovito mjesto i ližu ranu dok ona ne pobijeli i prestane krvariti. Lizanjem rane se liječe i psi i mačke. Naučnici su utvrdili da pljuvačka tih životinja sadrži lizocim, materiju koja razorno djeluje na mnoge mikroorganizme i regenerira tkivo, a rana zacjeljuje. Osim fermenata, koji ubijaju mikroorganizme, u slini je pronađena i posebna bjelanjčevina koja pospješuje razmnožavanje ćelija, kože i obrazovanje krvnih kapilara. Poslije Drugog svjetskog rata mnogi su narodi koristili pse za liječenje svojih rana. Psi su lizali ljudske rane i čireve koji su brzo nestajali.

Gdje „raste“ lijek za rak?

Ishrana savremenog čovjeka ne pokriva potrebne količine vitamina B17 u organizmu, što izaziva poremećaj metabolizma, opadanje imunostima i samim tim podložnost dejstvu kancerogenih elemenata. Vještačkom ishranom, čovjek je lišio sebe osnovnih vitamina biljnog porijekla, pa je medicina umnožavanje nekih ćelija organizma i pojavu raka, okarakterisala kao avitaminozu. Kako savremena medicina liječi manifestaciju bolesti, a ne uzrok poremećaja nastalih u metabolizmu, logičan slijed stvari je hirurška intervencija, zračenje i hemoterapija. Tako može doći do trovanja i spaljivanja ostalih zdravih ćelija u organizmu koji više nema odbrambenih moći za iscjeljenje.

Majka priroda, savršena i nesebična, obezbijedila je nepotrošive zalihe vitamina B17 u biljkama koje žive sa nama. Poznato je da ga ima u 800 vrsta koštunjavog voća, žitarica i ostalog bilja. Najveća količina B17 vitamina se nalazi u košticama badema, kajsiji, nektarini, breskvi, limunu, žitaricama, lanu, prosu, braon pirinču, tropskim biljkama, ali i u voćkama karakterističnim za naše podneblje, u jabuci, šljivi, trešnji, jagodi, kupini, malini.

U svakoj ćeliji raka postoji enzim koji u dodiru s cijanidom u vitaminu B17 stvara otrovno jedinjenje hidrocijanid, koje truje ćeliju raka, dok ostale ćelije ostaju neoštećene. Problem što se digla tolika hajka oko ovoga vitamina je prepoznatljiv. Vitamin B17 se ne može patentirati ni prodavati, ima ga u izobilju i što je najmonstruoznije, kome treba jeftin lijek za rak? Američko „Društvo za borbu protiv raka“, moćna organizacija koja se bavi istraživanjem na temu nastanka i liječenja raka u svijetu, isto kao i državna Administracija za hranu i lijekove (FDA), proglasile su Leatril (vitamin B17) otrovnim, a alternativnu medicinu šarlatanstvom. Nekome se ne isplati da izgubi milijarde dolara prihoda godišnje na liječenje oboljelih od raka, naprotiv, bolest je unosan biznis za velike kompanije. Svijet polako ima povjerenje i u alternativno liječenje. Osnivaju se klinike zasnovane na prirodnim preparatima, ljudi se edukuju, liječe vjerujući u iscjeliteljske moći bilja. Čovjek sam sebi može mnogo pomoći jer postoji lijek za svaku bolest u zelenoj apoteci PRIRODE.





**Remenović (Jordan) Nenad
(1954. – 2010.)**

U junu se navršava 16 mjeseci od kako nas je zauvijek napustio naš nenad Remenović, jedan od nas lovaca koji se isticao predanošću u produbljivanju drugarstva i lovačke etike. Nešto će ostati u trajnom sjećanju mnogim lovcima, a naročito kolegama u Lovačkoj sekciji „Kreka“.

LD „Tuzla“



**Fatmić (Ramo) Hajro
(1946. – 2011.)**

Sedmog januara ove godine preminuo je Hajro Fatmić, dugogodišnji član LS „Džakule“- LD „Srndać“ Gračanica. Kao član Društva još od 1967. godine, bio neizbježan u svim akcijama na unapređivanju lovstva, iskazujući se i kao plemenit čovjek i kao zaljubljenik prirode. Iskreni drug Hajro će nam ostati u dragoj i trajnoj uspomeni.

LD „Srndać“ Gračanica



**Zahirović (Pašan) Muharem
(1932. – 2011.)**

Redove LD „Tuzla“ napustio je još jedan stari lovac, počasn član Muharem Zahirović, koji će zbog svoje skromnosti i poštenja ostati u nezaboravu našeg Društva, a naročito Sekcije „Tušanj“. Njegovom smrću izgubili smo dobrog druga i uzornog lovca čija je ljubav prema druženju, lovu i prirodi bila izuzetna.

LD „Tuzla“



**Imšić (Salkan) Mujo
(1964. – 2011.)**

Dvadesetog aprila ove godine iznenada je preminuo Mujo Imšić iz Miljanovaca. Kao veoma aktivan, disciplinovan i cijenjen član LD „Spreča“ Kalesija od 1987. godine ostaće u sjećanju svih prijatelja i kolega.

LD „Spreča“ Kalesija



**Jurić (Anto) Vinko
(1938. – 2011.)**

Dvadesetog marta ove godine vječno nas je napustio Vinko Jurić, uzoran član LD „Tuzla“ od 1998. godine. Članovi našeg Društva zadržaće ga u najljepšoj uspomeni zbog njegovih izuzetnih ljudskih i radnih osobina.

LD „Tuzla“



**Spahić (Nurija) Nuhan
(1967. – 2010.)**

Navršilo se osam mjeseci od smrti našeg Nuhana Spahića iz Zukića. Teška bolest ga je istrгла iz redova LD „Spreča“ Kalesija čiji je član od 2006. godine. Kao uzoran lovac dao je veliki doprinos unapređivanju lovstva. Kao primjeran lovac i čovjek ostaće dugo u sjećanju ljudima sredine u kojoj je živio.

LD „Spreča“ Kalesija

Legenda koja živi

Ovih dana se navršava tridesetak godina od smrti Bešić Bećira zv. Bećo, dugogodišnjeg člana LS „Humci“- LD „Vjetrenik-Šibošnica“ Čelić. Legendarni Bećo je tridesetih godina XX vijeka, sa nekolicinom svojih vršnjaka, osnovao Sekciju „Humci“. Skoro pet decenija je rahmetli Bećo lovio s nekoliko generacija lovaca iz svih socijalnih slojeva društva, i u svakoj je ostavio neizbrisiv trag kao vrstan lovac i čovjek, zaljubljenik prirode i druženja, zbog čega su ga svi listom voljeli i uvažavali. Bila je privilegija Beću poznavati, a sa njim loviti i sijeliti je bila posebna čast, možda najviše zbog njegove napadne jednostavnosti, humanosti i časnosti. Imponovao je svojom korektnošću, narodskom lucidnošću, poštenjem, ozbiljnošću, odmjerenošću i čvrstinom karaktera. Njegovo društvo su voljeli i cijenili i prvi ljudi bivše Jugoslavije, kao što su Cvjetin Mijatović, Moša Pijade, Đuro Pucar i ostali, koji su dolazili u lov i boravili u lovačkoj kući na Begovoj vodi, čiju je izgradnju inicirao upravo Bećo. I danas se pamte Bećine vrline, anegdote i njegov nemjerljiv doprinos razvoju lovstva i svijesti o moralnom lovcu.. Pri tome on nije obavljao niti jednu rukovodeću funkciju, a Bećina je bila zadnja, jer niko kao Bećir Bešić nije poznavao lovište, prezirao krivolov, organizovao lov i uvodio lovačku etiku. i ozbiljnost u lov. Bećino čojstvo služi kao častan životni putokaz jer i danas živi, nadahnjuje i plemeni mnoge ljude, mnoge lovce ne samo u Humcima. Čeliću, Tuzli, nego i mnogo šire. Za sve to što nam je u amanet ostavio veliki Bećo neka mu je vječiti rahmet.

Hazim Mujkić



Dvije uzorne lovačke porodice

U LD „Srndač“ Gračanica ima dosta porodica u kojima se s koljeno na koljeno prenosi tradicija lovovanja, ali ova puta treba istaći porodice Ahmeljić i Okanović.

Ahmeljići su čuvena lovačka porodica iz Gornje Orahovice. Hadžija Husein je rahmetli, a njegov sin Abdulah i unuk Amir su ne samo aktivni nego i veoma uspješni lovci. Osim što učestvuju u svim akcijama Društva na izgradnji lovno-tehničkih objekata, zaštititi i uzgoju divljači, oni su i odlični strijelci. Abdulah zv. Huso je do sada odstrijelio pet divljih svinja, osam srndača i veliki broj zečeva, lisica i kuna. Posljednjeg vepra kapitalca Huso je odstrijelio krajem protekle godine nakon uspješno organizovanog lova Sekcije „Gornja Orahovica“ u kojem su učestvovali (na fotografiji): Ramiz, Amir i Abdulah Ahmeljić, Rasim, Hamid, Mustafa, Muhamed i Fuad Muratović, Alija i Miralem Mujić, Muhibija Džafić i Suad Mehimbašić. U tom lovu je Abdulah Ahmeljić odstrijelio i lisicu. Treba reći da su i sva Abdulahova braća uspješni lovci.



Dva lika prijatelja čovjeka

Začudujuće sposobnosti psa koje kinolozi pripisuju promišljanju i duhovnosti, a ne samo urođenim nagonima, isto tako pokazuju, kao i kod ljudi, individualnost u inteligenciji, privrženosti i osjećajnosti. Tu različitost u karakterima psa mogu da ilustruju dva nedavna događaja na području djelovanja Saveza lovačkih društava TK. Prvi je zabilježen u LD „Vjetrenik-Šibošnica“ Čelić gdje je još jednom nečovjek iz zavisti i bezrazložno ubio najboljeg čovjekovog prijatelja. Ubijen je Cano, trobojni gonič koji je zbog svoje blage naravi, odanosti, pameti i upornosti bio omiljen od strane svih lovaca u Sekciji „Humci“ i cijelom Društvu. Godinama je bio nezamjenjiv pomoćnik u lovu na divlju svinju i lisicu, a onda je nestao. Pronašao ga je



U porodici Okanović iz Doborovaca svi muškarci su lovci. Mehmed Okanović je lovac od 1981., stariji sin Safet od 2004. i mlađi sin Mirza od 2008. godine (na fotografiji). Njih trojica imaju privatnu firmu za remont dizalica, ali im je lov najveća strast kojoj posvećuju svo svoje slobodno vrijeme. Učestvuju u svim akcijama Društva i Sekcije „Doborovci“ na unapređivanju lovnog streljaštva i unapređivanju lovstva, bilo da se radi o zaštiti i uzgoju divljači, izgradnji lovno-tehničkih i lovno-uzgojnih objekata ili očuvanju prirodnog staništa. Lov, priroda i druženje su im najomiljeniji, a to nisu mogli ne uočiti svi ostali lovci iz svih sekcija Društva koji znaju cijeniti i poštovati njihovo drugarstvo i njegovanje lovačke etike. Kao omiljeni, uzorni i prije svega kao porodica koja daje doprinos razvoju lovstva, dobitnici su brojnih lovačkih priznanja i odlikovanja. Mehmed je dobitnik zahvalnice i diplome LD Srndač“, a SLD TK ga je odlikovao srebrnom i zlatnom značkom. Safet je dobitnik diplome za razvoj i unapređivanje lovstva dok je Mirza (Član streljačke reprezentacije Društva) dobitnik diplome za unapređivanje lovnog streljaštva.

Tajib Omerović
Sekretar LD „Srndač“ Gračanica



vlasnik, Senahid Latifović, bačenog u šumu gdje su ga dovukle njegove ubice, a što je najgore bili su to lovci i to još komšije. Drugo lice najboljeg čovjekovog prijatelja je pokazao pas Eseda Kuduzovića koji je nemilosrdno, na smrt izujedao njegovu ovcu koju je trebao da čuva. Na molbu vlasnika, psa su odstrijelili lovci LS „Šićki Brod“-LD „Tuzla“, Husnija, Pajo, Musa, Vernes i Nesib, koji su i zatekli psa kako napada ovcu dok su se kretali kroz lovište.

Senahid Latifović
Mehmed Husić



SAVEZ LOVAČKIH DRUŠTAVA TUZLANSKOG KANTONA

OPERATIVNI KALENDAR AKTIVNOSTI U LOVIŠTIMA TK

ZA LOVNU 2011./2012. GODINU

I OVISNOSTI LOVIŠTA OD ŠTETOČINA

1. REDUKCIJA BROJNOG STANJA PASA I MAČAKA KOJI SE NEKONTROLISANO KREĆU PO LOVIŠTIMA (LUTALICE)

- juni	05, 12, 19, 26
- juli	03, 10, 17, 24, 31
- avgust	07, 14, 21, 28
- septembar	04, 11, 18, 25
- februar 2012.	19
- mart 2012.	11

Redukciju brojnosti pasa i mačaka koji se nekontrolisano kreću po lovištima obavezno je obavljati i u sve lovne dane predviđene Operativnim kalendarom aktivnosti.

U slučaju nabavke i vještačkog unosa divljači u lovište, obaveza je da se prethodno izvrši uklanjanje svih pasa i mačaka koji se nekontrolisano kreću po lovištima i ostalih štetočina i izvan utvrđenih dana, uz odluku lovačkog društva koja se mora dostaviti Savezu lovačkih društava Tuzlanskog kantona.

Redukciju brojnog stanja pasa i mačaka koji se nekontrolisano kreću po lovištima, vršiti u skladu sa članom 13. Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja.

Lovočuvari su obavezni da vrše redukciju brojnosti pasa i mačaka koji se nekontrolisano kreću po lovištima svaki dan na način kako je to propisano Zakonom.

2. ODSTRJEL LISICA I DIVLJH MAČAKA

- oktobar.....	02, 09, 16, 23, 30
- novembar	06, 13, 20, 25, 27
- decembar	04, 11, 18, 25
- januar 2011.	01, 02, 03, 08, 15, 22, 29

Ove aktivnosti izvoditi isključivo nedjeljom. Poslije 3. januara je dozvoljen lov lisica i divljih mačaka, ali bez pasa.

II LOV LOVOSTAJEM ZAŠTIĆENE DIVLJAČI

1. LOV DIVLJH SVINJA

- oktobar	16, 23, 30
- novembar	06, 13, 20, 25, 27
- decembar	03, 04, 10, 11, 17, 18, 24, 25, 31
- januar 2012.	01, 02, 03, 08, 15, 22, 29

Poslije 3. januara je zabranjen lov sa psima bez obzira na vrstu i rasu.

Ovu aktivnost obavljati po grupama od po 10 lovaca, u koji broj ne ulaze pripravnici i gosti, s tim da je svaki član (pripravnik, redovni ili počasnici član) bez obzira na status, dužan uplatiti ulaznu taksu. Ulazna taksa za gosta iznosi 10,00 KM.

Lov divljih svinja vršiti u skladu s Operativnim kalendarom; u januaru 2012. godine dozvoljen je odstrjel samo vepa i nazimadi.

U slučaju odstrjela, grupa je dužna izvršiti uplatu na ime odstrjelne takse, bez obzira na zdravstveno stanje ulova.

Upozoravaju se lovačka društva da su obavezna izvršiti ljekarski pregled svake ulovljene divlje svinje, a pregled plati od sredstava odstrjelne takse.

2. LOV KUNA I VUKOVA

- oktobar	16, 23, 30
- novembar	06, 13, 20, 25, 27
- decembar	03, 04, 10, 11, 17, 18, 24, 25, 31
- januar 2011.	01, 02, 03, 08, 15, 22, 29

Vukove mužjake je dozvoljeno odstrjeliti u sve lovne dane predviđene Operativnim kalendarom.

3. LOV SRNEĆE DIVLJAČI

Na osnovu prijedloga članica Saveza i Savjeta za lovstvo, preporučuje se odstrjel sanitarnog i uzgojnog karaktera:

- juni.....	11, 12, 25, 26
- juli	09, 10, 23, 24, 30, 31
- avgust.....	13, 14, 27, 28

Napomena:

Izlaske na srnaće organizovati u navedene dane, i to 11. i 25. juna, 09., 23. i 30. jula i 13. i 27. avgusta (subote), u večernjem izlasku, a 12. i 26. juna, 10., 24. i 31. jula te 14. i 28. avgusta (nedjelje) u jutarnjem izlasku.

SRNE ŽENKE (uzgojni odstrjel).

Lovačka društva koja su dostigla kapacitet lovišta ove vrste divljači, mogu organizovati uzgojni odstrjel ženki i lanadi srnaće divljači u periodu od 01. oktobra 2011. godine do 31. januara 2012. godine.

Ovaj lov organizovati isključivo po odluci članica Saveza, uz obavezu dostavljanja odluke SLD TK.

4. LOV ZEČEVA

- oktobar.....	16, 23
----------------	--------

- novembar	06, 13, 20
- decembar.....	04, 11

5. LOV FAZANA

- oktobar.....	16, 23
- novembar	06, 13, 20, 25, 27
- decembar	04, 11, 18, 25

Lov fazanske divljači mogu planirati lovačka društva koja su u svoja lovišta unijela ovu vrstu divljači, i to u dane kako je navedeno u Operativnom kalendaru aktivnosti. Ovu vrstu divljači loviti isključivo sa psima ptičarima.

6. LOV MEDVJEDA

Lov na medvjede se praktikuje samo ako se ukaže potreba za komercijalni lov u Zakonom određeno vrijeme od 01. 10. do 31. 12. 2011. i od 01. 03. do 15. 05. 2012. godine, po jedan primjerak u LD „Sokolina“ Kladanj i LD „Zelemboj“ Banovići, uz obavezu da se odstrjel prijavi Savezu.

7. LOV TETRIJEDA

Redovni lov dva dana, i to 24. 04. i 08. 05. 2011. godine, a komercijalni lov ukoliko postoje uslovi od 24. 04. do 31. 05. 2011. i od 15. 03. do 31. 03. 2012. godine, u skladu s utvrđenim brojnim stanjem u lovištu, uz obavezu da se odstrjel prijavi Savezu.

8. LOV DIVOKOZA

Samo komercijalni lov, jedna jedinka od 01. 08. do 31. 12. 2011. godine.

9. LOV DIVLJH PATAKA, GUSAKA I CRNIH LISKI

Divlje patke loviti u periodu od 04. 09. 2011. do 20. 02. 2012. godine, samo nedjeljom. Guske i crne liske loviti u periodu od 04. 09. 2011. do 29. 01. 2012. godine, i to na jezerima Modrac, Sniježnica i drugim manjim vodenim površinama, u skladu sa Zakonom o lovstvu.

Lovačka društva koja nemaju jezera mogu loviti ovu vrstu divljači na rijekama i na drugim vodenim površinama, isključivo nedjeljom.

10. LOV PREPELICA I GOLUBOVA GRIVNJAŠA

Lov prepelica i golubova grivnjaša obavljati u periodu od 01. 08. do 26. 12. 2011. godine.

11. LOV ŠLJUKA

Ova vrstu divljači može se loviti u periodu od 01. 08. 2011. do 20. 02. 2012. godine, isključivo nedjeljom i u vrijeme državnog praznika, tj. 25. 11. 2011. godine.

III NAPOMENA

Lovačka društva su dužna da kod organizacije lova i određivanja visine odstrjelne takse koja je određena cjenovnikom, primjene član 62. Zakona o lovstvu i Cjenovnik odstrjela i korištenja divljači i drugih usluga u lovištu („Službene novine Federacije BiH“, broj 12/09.)

IV UPOZORENJE

1. Upozoravaju se lovačka društva da je u periodu od 05. 01. 2011. do 31. 07. 2011. godine, zabranjeno izvođenje lovnih pasa u lovišta, bez obzira na vrstu, rasu i eventualnu specijalnost.

2. Upozoravaju se sva lovačka društva da se prilikom obavljanja lova striktno pridržavaju zakonskih propisa u pogledu dozvoljenog naoružanja kojim se lovi, kao i obilježja koja nose učesnici lova, a sve u cilju poštivanja zakonskih propisa i izbjegavanja neželjenih posljedica.

3. Sva lovačka društva su obavezna da imaju minimalno jednog lovačkog psa KRVOSLJEDNIKA, radi praćenja krvnog traga.

4. Sva lovačka društva su obavezna da tokom lovne sezone vode sve propisane evidencije, a naročito evidencije iz kojih se može utvrditi brojnost divljači u lovištima.

5. Operativni kalendar aktivnosti u lovištima Tuzlanskog kantona za lovnu 2011./12. godinu je okviran, a sve članice Saveza su dužne uraditi svoj kalendar aktivnosti za lovnu 2011./12. godinu, a koji ne može izlaziti iz okvira Operativnog kalendara aktivnosti SLD TK.

6. Sva lovačka društva su obavezna da, kod organizacije lova i gazdovanja lovištima, primjenjuju Zakon o lovstvu i podzakonska akta, ukoliko nisu u suprotnosti sa istim, te druge zakonske propise koji definišu ili se tiču oblasti lovstva.

Predsjednik SLD TK
Faruk Huskanović, dipl. pravnik

